

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Iz sveta tišine

Letnik XXXIX, št. 5–6, maj–junij 2018 | ISSN 1318-139

Teden naglušnih 2018

Konferenca IFHOH v Ljubljani

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je dvojna številka glasila Iz sveta tišine, ki smo jo posvetili dogodkom v tednu naglušnih. Osrednji dogodek tega tedna je mednarodna konferenca naglušnih pod okriljem mednarodne zveze naglušnih IFHOH, ki so jo okronali s slovesnim podpisom deklaracije ob tednu naglušnih. ZDGNS je imela čast, da jo je obiskal posebni poročevalec OZN, ki se je zanimal za razvoj in uporabo SZJ. Ne smemo prezreti uspešnega dvodnevne seminarja o gluhoslepih v organizaciji Zavoda združenja tolmačev SZJ. Na kulturnem področju je bilo pestro z delavnico direktorja največjega festivala gluhih in premierno predstavitev gledališke igre v znakovnem jeziku »Frankenstein«. Kot češnja na torti je bila nagrada Društva slovenskih pisateljev desetnica 2018 za didaktično slikanico Žiga špaget je za punce magnet. V športu niso nič zaostajali, uspešno je bil organiziran mednarodni teniški turnir gluhih v Portorožu. Izvoljeno je bilo novo vodstvo Športne zveze gluhih Slovenije. Tudi društva gluhih in naglušnih so priredila veliko aktivnosti, ki jih lahko spremljate v tej številki. Želimo vam prijetno počitniško branje.

Glasilo Iz sveta tišine pripomore h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Vljudno vas vabimo, da soustvarjate naše glasilo Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite brezplačno prejemati, nam pišite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si ali pa svoje ime, priimek ter naslov sporočite na naslov: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo IST je dosegljivo tudi v virtualni obliki, na naslovu: www.zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za kulturo. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pošiljanje pisanega in slikovnega gradiva za glasilo IST

Prijazna spodbuda našim piscem

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavitve kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavitve kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB.

Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti.

Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrnil oziroma jih objaviti brez fotografij.

Nekatere pomembne informacije iz časopisa pripravljamo tudi v slovenskem znakovnem jeziku (SZJ). Pri nekaterih člankih v glasilu Iz sveta tišine boste našli QR-kodo in z nameščeno aplikacijo Slovar SZJ si boste lahko članek ogledali na mobilnih napravah v obliki videoposnetka v SZJ. Bralnik QR-kode je dostopen na aplikaciji slovarja SZJ. Navodila za prenos aplikacije in uporabo QR-kode so napisana na strani 25. Ker so videoposnetki namenjeni gluhim uporabnikom SZJ, niso opremljeni z zvokom. Želimo vam prijetno branje.

Uredništvo

Izdajatelj: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **Spletna stran:** www.zveza-gns.si **Urednik:** Anton Petrič, urednistvo.ist@zveza-gns.si **Uredniški odbor:** Franc Forštner, Aleksandra Rijavec Škerl, Tine Jenko **Lektorica:** Darka Tepina Podgoršek **Oblikovanje:** ARTMEDIA **Tisk:** Tiskarna DTP. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografije na naslovnici: Konferenca IFHOH Ljubljana 2018, foto: ZDGNS

S sekretarjeve mize

»Izrečeno odleti, napisano ostane«. Latinski izrek

Nacionalni svet za kulturo RS se je seznanil s problematiko dostopnosti

Ministra za kulturo in člane nacionalnega sveta za kulturo smo seznanili s problematiko dostopnosti do informacij in komunikacij (mediji) za osebe z okvaro sluha. Začeli smo s prvimi koraki ozaveščanja tudi tega organa, v upanju, da se na podlagi tega nadaljujejo konkretni koraki za izboljšanje dostopnosti za vse osebe z okvaro sluha.

Besedišče SZJ 5 objavljeno v spletnem slovarju SZJ

Člani skupine za razvoj SZJ nadaljujejo svoje delo. Uspelo jim je že dokončati besedišče kretenj za slovar SZJ 5, kar omogoča nadaljnje sistemsko učenje znakovnega jezika. S tem smo pridobili novih 700 kretenj.

Skupina za razvoj SZJ

Obisk posebnega poročevalca OZN za manjšinska vprašanja Fernanda de Varannesa na ZDGNS

Organizirali smo zgodovinski obisk posebnega poročevalca OZN na ZDGNS, na katerem smo mu

Obisk posebnega poročevalca OZN

predstavili celotno delo na področju razvoja SZJ in urejenosti glede položaja SZJ v RS. S tehničnim osebjem je budno poslušal našo predstavitev in postavil nekaj konkretnih vprašanj. Od obiska pa do danes smo že prejeli poročilo o njegovem obisku, ki ga bo predstavil tudi na Odborih in zasedanjih OZN.

Ustanovitev Službe za dostopnost programov na RTV Slovenija

Dolgoletno dobro sodelovanje in številni pozivi k vse boljši dostopnosti so obrodili nekaj novih konkretnih korakov pri vodstvu RTV Slovenija. Ustanovili so posebno službo za dostopnost programov. Ta korak kaže na voljo nacionalne televizije, da izboljša dostopnost in zagotavlja višanje deleža dostopnih vsebin tudi s podnapisi in tolmačenji. Prepričani smo, da bomo kmalu videli tudi že prve izboljšave.

Tolmač in podnapisi na TV

Predavanje direktorja največjega festivala kulture gluhih na svetu Festivala Clin d'Oeil

Na povabilo ZDGNS je direktor David de Keyzer obiskal sedež ZDGNS in se seznanil z delovanjem in aktivnostmi ZDGNS. Še posebej se je pozanimal za

David de Keyzer na ZDGNS

program kulture in v dvorani DGN Ljubljana predaval o organizaciji festivala, ki ga prireja že od leta 2003.

Gledališka delavnica gluhih z direktorjem festivala Clin d'Oeil Davidom de Keyzerjem

Delavnice v Kranjski Gori so se udeležili ljubitelji kulture iz osmih društev gluhih in naglušnih. Gost delavnice direktor Festivala je poleg organizacijskih sposobnosti pokazal tudi bogate izkušnje iz umetniškega ustvarjanja.

Gledališka delavnica z Davidom de Keyzerjem

Skupščina ZDGNS

Praznik ZDGNS oz. skupščina je čas, ko se najvišji organ seznanja z vsemi poročili in plani ter drugimi relevantnimi gradivi za odločanje. Skupščina je potrdila vse predlagane sklepe in izrazila čestitke za opravljeno delo.

Na skupščini ZDGNS

Preimenovanje Centra za razvoj SZJ v Inštitut za SZJ

Z razvojem področja SZJ se čedalje bolj širijo tudi področja dela. Na inštitutu se konstituirajo različne delovne skupine in področja dela. S strokovnimi prijemi se posamezna področja diferencirajo v podpodročja oz. v raziskovanje SZJ, slovnico SZJ, slovar, izdajo literature, usposabljanje, certificiranje itd. Veselita nas nov zagon dela in dejstvo, da se področje dela vse bolj širi.

Inštitut za razvoj SZJ

Letovanje socialno ogroženih v Kranjski Gori

ZDGNS v svojih nastanitvah vsako leto organizira letovanje socialno ogroženih z voden animacijo. Vsako leto ugotavljamo porast števila udeležencev in tudi tokrat je letovalo kar sedem skupin po štiri dni, kar je omogočilo letovanje več kot 100 uporabniki. Društva pomagajo osebam pri prihodih in odhodi, za kar se jim zahvaljujemo.

Večnamenski objekt ZDGNS v Kranjski Gori

Državni zbor RS sprejel Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij

Veliko delo je bilo opravljeno pri pripravi in sprejetju tega zakona, v katerega smo se zelo aktivno vključili. Sprejeli so ga še ob pravem času, da ga bodo lahko v kratkem že začeli izvajati.

Državni zbor RS sprejel Zakon o socialnem vključevanju

Velik uspeh našega sodelovanja je tudi sprejetje tega zakona, v katerega smo se zelo aktivno vključili, saj so v zakonu taksativno omenjeni tudi gluhoslepi. Sprejet je bil še pravočasno, da se bo lahko v kratkem začel izvajati. Počasi se v zakonodajno-pravni sistem v RS vključujejo tudi osebe z gluhoslepoto. Še veliko je pomanjkljivosti, vendar smo prepričani, da so to dobri temelji, na katerih bomo nadaljevali naše delo.

Komunikacija gluhoslepe osebe

Državni zbor RS sprejel Zakon o nevladnih organizacijah

Ker so naše organizacije del mreže nevladnih organizacij, ki ob tem seveda ohranjajo tudi vso avtonomijo invalidskih organizacij, se tudi ta zakon dotika našega dela. Zagotovo je posebna novost vzpostavitev evidence nevladnih organizacij v javnem interesu.

Ob mednarodnem dnevu glasu in mednarodnem dnevu ozaveščanja javnosti o hrupu – celovečerna predstava Frankenstein

Gledališka skupina ZDGNS Tihe stopinje je pod taktirko gluhe režiserke Lade Lištvanove pripravila novo celovečerno predstavo v znakovnem jeziku. Predstava je pritegnila veliko gledalcev tako med osebami z okvaro sluha kot tudi drugimi. Levji delež so v predstavo vložili gluhi ustvarjalci, za kar jim iskreno čestitamo.

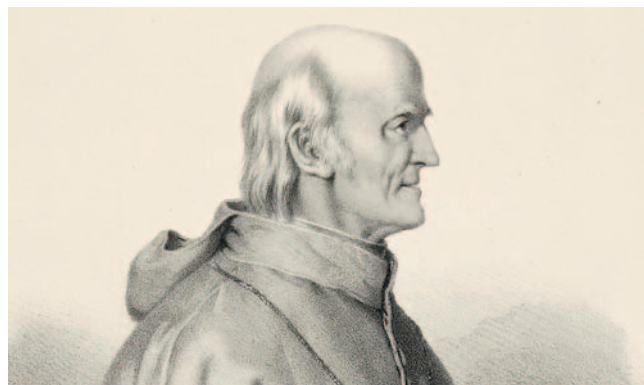

Prizor iz gledališke igre Frankenstein

Valentin Stanič – veliki dobrotnik in ustanovitelj prve gluhone mnice

Aprila smo praznovali poseben zgodovinski mejnik, in sicer obletnici ustanovitve prve gluhone mnice na Goriškem ter smrti ustanovitelja in pobudnika Valentina Stanič. V dvorani Kinodvor smo si pogledali posebno oddajo o Valentinu Stanič in njegovih dosežkih, ki je bila le enkrat predvajana

na RTV SLO. V veliko čast nam je bilo videti, kako je ta veliki mož na vrhuncu svojega življenjskega ustvarjanja vso svojo energijo usmeril v poučevanje gluhih v znakovnem jeziku.

Ustanovitelj in humanist Valentin Stanič

Zgodovina od 15. stoletja dalje na ZDGNS

Kar nekaj let je trajalo, da smo pregledali celoten arhiv in različne publikacije, da smo pripravili zbir pomembnejših zgodovinskih mejnikov v Sloveniji in svetu. Vse skupaj smo z nekaj tisoč fotografijami vnesli v posebno aplikacijo, ki si jo je mogoče ogledati na ZDGNS in kmalu tudi na spletni strani ZDGNS.

Iz aplikacije o zgodovini gluhih

Posebna zahvala ZDGNS Bogu Jakopič

Ob predstavitvi filma o Valentinu Stanič in zgodovini smo na poseben način izrazili globoko hvale-

Posebna zahvala prof. Bogu Jakopiču

žnost našemu raziskovalcu, pedagogu, zgodovinarju in dobrotniku Bogu Jakopič, ki je ogromno svojega časa in energije usmeril v raziskovanje in zapisovanje nekaterih dejstev, ki ne bodo nikoli ostali pozabljeni. Hvala vam, g. Jakopič.

Pesem Evrovizije 2018 Slovenija z Leo Sirk: »Hvala, ne!« v znakovnem jeziku

ZDGNS je pripravila poseben videospot v znakovnem jeziku z gluha igralkama in drugimi, s katerim je slovensko pesem približala tudi gluhim. Morda pa je tudi to pomagalo, da se je slovenska popevka po daljšem času uvrstila v veliki finale.

Videospot v znakovnem jeziku z gluho igralko

Brošura Zveze potrošnikov Slovenije Težave z odplačevanjem kredita v znakovnem jeziku

Zveza potrošnikov Slovenije je naročila priredbo brošure, prilagojeno v znakovnem jeziku. Brošura je bila predstavljena tudi v Mestnem društvu glu-

Brošura ZPS – Težave z odplačevanjem kredita

hih in vzbudila veliko zanimanje. Brošura je opremljena tudi s QR-kodo ter omogoča lažje razumevanje in dostopnost.

Teden naglušnih 2018

Maja smo skupaj z društvi organizirali številne aktivnosti v povezavi s konferenco Svetovne zveze naglušni v Ljubljani ter sestanki odborov in skupščin Evropske in svetovne zveze naglušnih. Nekatera društva so imela različne predstavitve, na ZDGNS pa smo organizirali še posebno tiskovno konferenco ob tem dogodku. Mediji so izkazali velik interes in poročali o tem dogodku na različnih medijih.

Tiskovna konferenca o tednu naglušnih

Seja odbora EFHOH in IFHOH

V sklopu številnih dogodkov sta potekali seji odborov evropske in svetovne zveze naglušnih. Članica evropskega odbora je tudi Darja Pajk iz Slovenije.

Seja odbora EFHOH in IFHOH

IFHOH delavnica o Konvenciji OZN o pravicah invalidov na ZDGNS

ZDGNS je gostila delavnico IFHOH, na kateri so pregledali pravne podlage, specifično povezane z osebami z naglušnostjo in polževim vsadkom.

Delavnica IFHOH na ZDGNS

IFHOH Konferenca 2018 Ljubljana

ZDGNS je v Ljubljani organizirala konferenco IFHOH, ki se je je udeležilo več kot 100 oseb z naslovom Dostopnost odstrani vse ovire. Mednarodna konferenca je gostila udeležence z vseh celin sveta in ponudila predavatelje iz Slovenije in tujine. V kratkem bomo pripravili tudi zbornik predstavitev.

Deklaracija IFHOH, EFHOH in ZDGNS Ljubljana, Slovenija 2018

Na kongresu so udeleženci sprejeli posebno deklaracijo, s katero opozarjamo in pozivamo državo k večji ozaveščenosti o izgubi sluha ter k zasnovi, sprejemu in implementaciji zakonodaje za preprečevanje izgube sluha.

Sprejem pri županu MOL Zoranu Jankoviću

V sklopu številnih dogodkov smo imeli priložnost srečanja z županom MO Ljubljana, ki je udeležence gostil v mestni hiši. Veseli smo bili podpore mesta Ljubljana s številnimi podpornimi storitvami, kot tudi sponzorjev, brez katerih tega dogodka ne bi mogli izpeljati.

Videospoti na TV Slovenija in avtobusih LPP ter v Kinu Dvor

V tednu naglušnih so videospot ZDGNS o dostopnosti in ovirah naglušnih prikazovali na vseh av-

tobusih LPP, tako da je bilo v tem tednu za kar 155 ur čistega programa predvajanja spota. Zagotovo smo številne prebivalce Ljubljane in njene obiskovalce dosegli z ozaveščanjem o težavah naglušnih. Prav tako je bil videospot desetkrat predvajan na RTV Slovenija. Tudi Kino Dvor v Ljubljani je naredil velik korak v tej smeri: pred predvajanjem filmov v svojem programu so prikazali tudi naš videospot. S tem smo dosegli res zelo dobro pokritost.

4. mednarodni teniški turnir Slovenia Deaf Tennis Open 2018 Portorož

Športna zveza gluhih Slovenije je v sodelovanju z ZDGNS organizirala že četrti tradicionalni teniški turnir najboljših gluhih teniških igralcev na svetu. Marino Kegl je zmagal v velikem finalu in na poti do zmage premagal šestega in četrtega igralca na svetovni lestvici. Še posebej je bila sladka zmaga v finalu, kjer se je četrtemu igralcu na svetu, Vazquezu iz Ekvadorja, oddolžil za polfinalni poraz na olimpijskih igrah gluhih v Samsunu. Iskreno čestitamo Marinu, njegovi strokovni ekipi s trenerjem Darkom Keglom na čelu ter družini, da jim je uspelo po tako bolečem porazu na Deaflympics pripraviti Marina za nove izzive in zmage. Smo v velikem pričakovanju nove točkovne razvrstitve in mesta na svetovni lestvici. Profesionalni pristop, treningi, vpetost v številne tekme, lige in turnirje so dokaz, da se dela v pravi smeri in v želji po čim boljših rezultatih v novem olimpijskem obdobju, kjer Marina čaka še evropsko in svetovno prvenstvo gluhih v tenisu.

Marino Kegl in Slovahnja Jana Janotikova

Sodna poravnava za namen mirne in sporazumne rešitve

Da bi se izognili dolgotrajnim sodnim postopkom in z namenom mirne in sporazumne rešitve, se je na Okrajnem sodišču v Ljubljani sklenila sodna poravnava, s katero sta se strinjali obe stranki (ZDGNS in Diana Tomič).

Matjaž Juhart

Skupščina IFHOH in EFHOH, 10. - 12. maj 2018

Letos sta skupščini IFHOH in EFHOH potekali pod okriljem organizacije ZDGNS, in sicer v tednu naglušnosti od 7. do 12. maja s konferenco z naslovom Dostopnost odstrani vse ovire. ZDGNS je članica obeh organizacij. Celoten dogodek se je začel z različnimi oblikami ozaveščanja javnosti o izgubi sluha, s pomočjo sponzorjev, ki so aktivno nastopili. Osrednji dogodek je bila konferenca mednarodne zveze naglušnih IFHOH, ki jo je v M Hotelu v Ljubljani organizirala Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Pred konferenco in obema skupščinama je potekala delavnica na temo človekovih pravic in upoštevanja Konvencije o pravicah invalidov v praksi v različnih predelih sveta. Delavnica je bila izjemno intenzivna. Na delavnici so se pokazale velike razlike med skrbjo za osebe z izgubo sluha na svetovni ravni, saj je ta v nerazvitih državah izjemno slaba in so ljudje prepuščeni sami sebi. Kljub donacijam razvitih držav podarjena sredstva ali slušni aparati zaradi korupcije žal ne pridejo do uporabnikov ali pa se jim ta prodajajo. V času delavnice je potekala tudi novinarska konferenca, na kateri je bila lepa priložnost, da se opozori na potrebe po dostopnosti na vseh ravneh. Kljub temu se posamezniki trudijo izboljšati razmere na tem področju, ob tem pa jim predvsem z nasveti in tudi predstavitvami v institucijah, v katerih sodeluje, seveda pomaga IFHOH.

Udeleženci delavnice IFHOH

Na delavnici, ki je potekala v prostorih ZDGNS, je bilo več kot 30 oseb in izmenjava mnenj je bila zelo intenzivna. Poudarek je bil predvsem na členih, ki govorijo o enakosti in nediskriminaciji, o ozaveščanju okolja, izobraževanju, dostopnosti, zdravju,

habilitaciji in rehabilitaciji ter zaposlovanju ter delovnem okolju. Delavnica je potekala v angleškem in španskem jeziku. Špansko govoreči udeleženci iz Bolivije so imeli s seboj svojega prevajalca, ki je skrbel za razumevanje. Na delavnici je bilo omogočeno poslušanje prek indukcijske zanke in zapisovanje govora v besedišče.

Po delavnici je bil organiziran ogled Ljubljane, ki žal udeležencem ni bil prilagojen in je bilo razumevanje tako okrnjeno. V času ogleda Ljubljane je bil tudi kratek sprejem pri županu Ljubljane Zoranu Jankoviću v mestni hiši, sledili pa sta vožnja z vzpenjačo na Ljubljanski grad in slovesna večerja.

Sprotno podnaslavljanje govora

Konferenčni dan v M hotelu je bil dobro pripravljen, s pestrim naborom udeležencev in ustrezno tehnično podporo. Tako je potekal prevod v angleški in španski jezik, prostor je bil opremljen z indukcijsko zanko, poslušanje je bilo omogočeno po slušalkah, tako v angleščini kot slovenščini pa je bilo organizirano tudi zapisovanje govora v besedilo.

Konferenca je bila razdeljena na štiri sklope, ki so ponudili različne poglede na dostopnost. V uvodnem delu so udeležence nagovorili podpredsednik ZDGNS Boris Horvat, predsednica IFHOH Ruth Warick in predsednik EFHOH Marcel Bobeldijk. Poglede na naglušnost so s svojega zornega kota podali tudi evropski poslanec dr. Igor Šoltes, poslanec DZ Jani Möderndorfer in predstavnica MDDSZ Dragica Bac. Predstavljene so bile pravne podlage v Sloveniji in svetu, medicinska in psihosocialna re-

habilitacija. Na konferenci je nastopilo 11 predavateljev, ki so poudarili pomen dostopnosti, podane so bile pobude, da smo glasnejši in prodornejši, da sta dolžnost in naloga države, da ureja vse v povezavi z dostopnostjo, da je glede na konferenco v okviru IFHOH premalo udeležencev, dogodek pa premalo javno prepoznan.

Udeleženci konference

Izvedeli smo, da je v Sloveniji 74 zakonov, povezanih z invalidnostjo, g. Drago Perkič iz ZZSZ pa je povedal veliko informacij glede dostopnosti in predpisovanja ter izdaje slušnih aparatov. Po podatkih bo nov standard SA določen, ko bo izdelan nov sistem kakovosti. Stroški za SA so v preteklih letih narasli s 6,91 % na 8,22 %, PV ima že več kot 400 oseb v Sloveniji, 200 oseb pa ima kostno usidran pripomoček. Seveda je naraščanje izdanih pripomočkov povezano tudi s staranjem populacije. Pri arhitektonski dostopnosti, ki je sicer zakonsko urejena, položaj v praksi še zdaleč ni zadovoljiv. Eden od razlogov, da se dostopnost na tem področju ne ureja, je tudi neznanje in nepoznavanje problematike ter neprijavljanje kršiteljev. Tako ne invalidske organizacije ne posamezniki niso podali prijav, in ker prijav ni, inšpekcija ne more ukrepati.

Pri nošenju slušnih aparatov je bil poudarek na psihološki podpori in motiviranju uporabnikov, izrečena je bila potreba po osebnih svetovalcih, motivatorjih. Poudarjena pa je bila tudi nuja po kakovostnih aparatih takoj na začetku, saj slaba kakovost odbija uporabo.

Psihiater dr. Viljem Ščuka je v svojem predavanju poudaril ohranjanje sposobnosti starejših, medgeneracijsko sodelovanje ter predvsem nujnost priprave na staranje in samooceno funkcioniranja, ki naj temelji na racionalnosti in ne na čustvih. Podana je bila informacija, kako izguba sluha vpliva na zdravstveno stanje posameznika in v kakšno stisko

ga lahko spravi. V medicinskem delu predavanj je bila prikazana medicinska in tehnična prihodnost pri osebah s popolno izgubo sluha – polževi vsadki; seveda so bile nakazane možnosti, ki jih ponuja tehnološki razvoj tako na področju kirurških tehnik kot tudi uporabe robotike.

Z NIJZ so opozorili na povezljivost izgube sluha s posameznimi boleznimi in seveda vpliv hrupnega okolja na celotno zdravstveno stanje populacije.

Med predavanji je bil poudarek tudi na potrebi po sodelovanju na več ravneh, saj je to nujno potrebno za uspešno rehabilitacijo ter aktivno življenje. Prav tako se je poudarilo opolnomočenje uporabnikov in navajanje ne samo na zvoke med uporabo SA, ampak tudi na občutke.

Predavanje je bilo zanimivo, tematike pestre, predvsem pa je bilo koristno vzpostaviti kontakte s predavatelji, saj prihajajo iz delovnih okoljih, v katerih je sodelovanje z uporabniki nujno. Po predavanju je bil prost večer, na katerem so se v sproščenem okolju terase izmenjevali mnenja in vtisi.

V soboto, 12. 5. 2018, sta po predpisanem dnevnem redu s podanimi poročili o delu odborov potekali skupščini EFHOH in IFHOH. Oba odbora sta pripravila podrobna poročila o svojem delovanju in porabi finančnih sredstev. Vsa poročila so dostopna na spletnih straneh obeh organizacij, kamor lahko članice IFHOH ter EFHOH vstopajo s pridobljenim geslom. Prav tako so dostopne različne informacije, ki so pri iskanju možnosti čim boljšega vključevanja oseb z izgubo sluha v vsakdanje življenje in odpravo težav pri komunikaciji koristne za evropske države. EFHOH je izdala tudi papirno različico poročila o delu v letu 2017, ki ga je dobil vsak udeleženec srečanja.

V poročilu so posebej omenjeni svetovni dan sluha, ki poteka 3. marca pod okriljem WHO s sporočilom o pomenu varovanja sluha in ustrezno oskrbo ob njegovi izgubi. Organizacija dogodka v bruseljskem parlamentu poteka v AEA (združenju profesionalcev na področju skrbi za sluh) in EHIMA (združenju proizvajalcev slušnih pripomočkov) ter EFHOH (evropskem združenju naglušnih oseb). Predvsem se poudarjajo zdravstvene in psihološke težave, ki nastajajo z izgubo sluha, ter naraščajoče število oseb z izgubo predvsem zaradi staranja evropske populacije, skupaj pod okriljem pisarn evropskih poslancev Helge Stevens in Roberta Metsola. V letu 2017 se je podpredsednica EFHOH aktivno udeležila srečanja otorinolaringologov, sodelovali smo na mednarodni konferenci, ki govori

o dostopnosti Future Loops, potekalo je aktivno sodelovanje pri izboru avdiologa leta, sodelovanje na evropskem dnevu invalidov ter aktivno sodelovanje v projektu Tin Act. Preoblikovala se je tudi spletna stran, ki je bistveno bolj dostopna. Poleg tega potekajo tudi aktivnosti na družbenih omrežjih, kot sta Twitter ter Facebook.

Tako kot v preteklih letih se poudarjajo zdravstvene, psihološke in tudi ekonomske težave, ki nastajajo z izgubo sluha, ter naraščajoče število oseb z izgubo sluha predvsem zaradi staranja evropske populacije ter negativnega vpliva dražljajev iz okolja predvsem na mlado populacijo. Poudarjen je pomen dostopnosti in možnosti zanjo. EFHOH je tudi članica EDF, v kateri aktivno sodeluje, in članica hear-it.org, ki je močna organizacija predvsem s spletnim informiranjem z aktualnimi prispevki in članki s področja izgube sluha, preventive in tudi novih izsledkov raziskav. Aktivno je tudi sodelovanje v mednarodni organizaciji za tehnološko podporo (ITU). Na kratko je bilo povzeto tudi lanskoletno srečanje v Londonu. Predstavljena je bila nova spletna stran z vsemi potrebnimi informacijami. Člani odbora EFHOH svoje delo opravljajo prostovoljno, večinoma so vsi zaposleni na različnih področjih in v svojem prostem času sodelujejo na različnih dogodkih, pri katerih je smiselno, da se poudari izguba sluha kot težka oviranost za vsakdanje življenje.

V okviru skupščine EFHOH so bile izpeljane volitve podpredsednika ter člana odbora. Člani novega odbora so tako:

- predsednik: Marcel Bobeldijk,
- podpredsednica: Lidia Smolarek Best,
- blagajničarka: Darja Pajk,
- tajnica: Aida Reggel Poulsen,
- član: Morten Blau.

Stroške poti odbora se pokrivajo iz sponzorskih prispevkov in članarin držav članic, ki jih je zdaj 26, tri članice pa so v vlogi opazovalcev.

Volitve novih članov v odbor so potekale tudi na skupščini IFHOH. Odbor IFHOH tako zdaj sestavlja šest članov:

- predsednica: Ruth Warick,
- podpredsednik: Avi Blau,
- sekretarka: Hanh Duong Phuong,
- blagajnik: Heikki Niemi,
- član odbora: Patrick Gift,
- član odbora: Marcel Bobeldijk.

IFHOH intenzivno sodeluje v institucijah – v Ekonomsko-socialnem svetu Združenih narodov (ECO-

SOC), Svetovni zdravstveni organizaciji in Mednarodni zvezi invalidov. Mednarodna zveza naglušnih oseb (IFHOH) je bila ustanovljena leta 1977 kot mednarodna nevladna organizacija, registrirana v Nemčiji. IFHOH zastopa interese več kot 300 milijonov naglušnih po vsem svetu. Sem se uvrščajo tudi oglušeli v odrasli dobi, uporabniki polževih vsadkov in ljudje, ki imajo težave s tinitusom, menierejevo boleznijo, hiperakuzijo in motnjami sluha. V IFHOH je vključenih več kot 40 nacionalnih organizacij.

Ruth Warick, predsednica IFHOH

IFHOH in Evropska zveza naglušnih oseb (EFHOH) si prizadevata za boljše razumevanje vprašanj o izgubi sluha in za izboljšanje dostopa za naglušne ljudi. Na skupščini IFHOH so oblikovali tudi sporočilo za javnost, poziv k urejanju razmer na področju naglušnosti, in ga poimenovali Ljubljanska deklaracija.

Sicer je delo IFHOH osredotočeno na štiri cilje:

1. spodbujanje človekovih pravic oseb z izgubo sluha;
2. izboljšanje zdravstvenega varstva na področju sluha;
3. spodbujanje ozaveščenosti problematiki naglušnosti;
4. zagovarjanje dostopnosti tehnologije za naglušne osebe.

Prednostne glavne naloge za doseganje zgoraj navedenih ciljev so:

- sodelovanje s Svetovno zdravstveno organizacijo;
- spodbujanje vprašanj o izgubi sluha ob svetovnem dnevu 3. marca;
- spodbude, da bi svetovni dan sluha priznali tudi v OZN;
- sodelovanje s sistemom Združenih narodov s prispevki in predstavitvami;
- razvoj strateškega načrta za razvoj in uporabo induksijskih zank;

- razvoj projekta inkluzivnega izobraževanja v Ugandi kot del razvojnega dela;
- sodelovanje s sistemom Združenih narodov pri usmeritvah in razvoju v procesu pretvarjanja govora v besedišče.

Ponovno je bilo predstavljeno tudi končno poročilo ankete skupine oglušelih v odrasli dobi, kate-re članica sem tudi jaz. Anketa se je izvajala v leta 2016 in v njej je aktivno sodelovalo večje število držav. Za oglušele v odrasli dobi se štejejo osebe, ki so sluh izgubile v odraslem obdobju življenja. Možnost komunikacije in participiranja v vsakdanjem življenju je bistveno otežena, prav tako večinoma nimajo ustrezne podpore v novi situaciji. Kar 60 % oseb je izjavilo, da nima nobene podpore pri komunikaciji, 67 % nima možnosti uporabe zapisovalca, 44 % jih je ostalo v svoji službi, 28 % ne, 6 % se jih je predčasno upokojilo. Večina tudi navaja, da nima možnosti za drugo zaposlitev. 80 % vključenih v anketo uporablja slušne pripomočke različnih vrst, nekaj jih tudi čaka na PV, večina navaja, da jim slušni pripomočki bistveno pomagajo v življenju. Analizirani so bili tudi drugi odgovori, ki bodo dostopni v poročilu EFHOH. Ugotovitve ankete opozarjajo na potrebe po zapisnikarjih in

pisnih informacijah ter seveda tudi drugih oblikah pomoči v smislu komunikacije.

Ker v prihodnjem letu poteka skupščina EFHOH v Zagrebu, je predstavnica hrvaške zveze predstavila nekaj osnovnih informacij o HSGN ter organizacijski osnutek programa.

Celoten dogodek lahko ocenim kot uspešen in zanimiv, organizacija je bila na visoki ravni in prijetno je bilo slišati pohvale z vseh strani. Pav tako je bilo izraženo zadovoljstvo nad hotelom in bivanjem v njem. Na konferenci je bilo navzočih približno 100 udeležencev, na skupščini okoli 40.

Spremljajoče dejavnosti, ki so bile v sklopu predavanj, so bile razmeroma skromne, sponzorji so se predstavili z manjšimi stojnicami, je pa navzočnost sponzorjev vedno dobrodošla za ustvarjanje dobrega stika.

Gradivo s skupščine in konference je na voljo na spletni strani IFHOH in EFHOH v angleškem jeziku.

Darja Pajk

AUDIO BM

SLUŠNI CENTRI

VEČ ZA VAŠ BOLJŠI SLUH
NA ENEM MESTU

www.audiobm.si

PRIDRUŽITE SE NAM
[facebook/audiobm.si](https://facebook.com/audiobm.si)

ODLIČNA
IZBIRA
ZA BOLJŠI
SLUH

Spoštovane bralke in bralci!

Slišati in razumeti. Mar ni to neprecenljivo? Naredite nekaj zase in za bolj kakovostno življenje. Preverite svoj sluh!

Vabljeni na BREZPLAČNI TEST SLUHA. Obiščite najbližji AUDIO BM slušni center. Prepustite se prijazni in strokovni obravnavi.

Želite preizkusiti slušni aparat? Omogočamo brezplačno testiranje katerihkoli modelov slušnih aparatov. Zagotavljamo **vrhunsko kakovost** svetovno priznanih blagovnih znamk. Za slušne aparate smo pogodbeni dobavitelj ZZZS in **sprejemamo naročilnice iz vseh ORL ambulant.** Pred odločitvijo za slušni aparat priporočamo, da preverite tudi našo ponudbo.

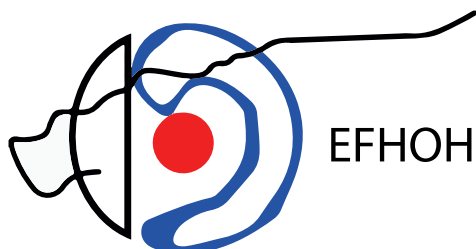
Že uporabljate slušni aparat? Zelo ugodno nudimo kakovostne baterije za vse vrste slušnih aparatov. Brez poštnine in dodatnih stroškov vam jih pošljemo tudi na dom.

AUDIO BM V VAŠI BLIŽINI

LJUBLJANA BTC	Letališka c. 5	059 044 055
LJUBLJANA VIČ	Tbilisijska ul. 59	059 044 971
MARIBOR	Trg revolucije 6	059 044 056
CELJE	Ljubljanska c. 5 B	059 044 053
NOVO MESTO	Ljubljanska c. 22	059 044 058
TRBOVLJE	Rudarska c. 2 A	059 044 057
BREŽICE	Kajuhova ul. 1	059 044 059
KOPER	Pristaniška ul. 3	059 044 054
KRANJ	Likozarjeva ul. 1	059 044 954
M. SOBOTA	Lendavska ul. 20	059 044 979
ŠEMPETER	Trg Ivana Roba 6	059 044 977
VELENJE	Cankarjeva c. 1 A	059 044 973

ZVEZA DRUŠTEV
GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
DEAF AND HARD OF HEARING CLUBS ASSOCIATION OF SLOVENIA

EFHOH

Sofinancerji in sponzorji:

Mestna občina Ljubljana

Izračun izgube sluha po Fowlerju odslej na voljo na aplikaciji za pametne telefone

V Sloveniji je izračun izgube sluha po formuli Fowler-Sabine vsakodnevna praksa, saj so od rezultata odvisne na primer tudi nekatere pravice iz Zakona za izenačevanje invalidov (ZIMI).

Izguba sluha po Fowler-Sabine je ocena izgube sluha, izražena v odstotkih. Pri izračunu se upoštevajo dobljeni rezultati prazne tonske avdiometrije po zračni prevodnosti pri frekvencah, ki so najpomembnejše za razumevanje govora: 500 Hz, 1000 Hz, 2000 Hz in 4000 Hz. Vedno se upoštevata obe ušesi. Formula za izračun ni preprosta in ročno računa vzame kar nekaj časa, pa še zmotimo se lahko hitro. Aplikacija zelo olajša računanje.

Rezultat izračuna potrebujete pri uveljavljanju pravic do tehničnih pripomočkov (npr.: vibracijske budilke, telefoni za naglušne, FM-sistemi, slušne indukcijske zanke ...), ki izhajajo iz Zakona za izenačevanje možnosti invalidov (ZIMI).

Brez obiska specialista ORL ima izračun samo informativni značaj.

Aplikacijo so razvili in jo brezplačno omogočajo slušni centri AUDIO BM

Poslanstvo AUDIO BM slušnih centrov je zagotavljanje kakovostnih in dostopnih rešitev za boljši sluh in boljše življenje. Za slušne aparate so pogodbeni dobavitelj ZZS (sprejemajo naročilnice iz vseh ORL-ambulant) in zagotavljajo vrhunsko izbiro slušnih aparatov, ki jih lahko preizkušate brezplačno. Da je tudi izračun po Fowlerju najlažje dostopen stroki in vsem drugim, so v AUDIO BM izdelali aplikacijo, ki je brezplačno na voljo vsem. Marsikomu bo olajšala delo ali pa prinesla pogled v stanje sluha iz drugega zornega kota. Pogosto sploh nimamo občutka, kolikšno izgubo sluha v % bi imeli, če na primer na eno uho slišimo odlično, na drugo pa smo gluhi. Ali je rezultat 50 %? Preverite v aplikaciji.

Za namestitev obiščite Google Play ali App Store.

Več informacij: www.audiobm.si

Vir: AUDIO BM

AUDIO BM
SLUŠNI CENTRI

Ljubljana, 11. 5. 2018 Deklaracija ob tednu naglušnih, Ljubljana, Slovenija 2018

Svetovna zdravstvena organizacija je na svoji 70. skupščini leta 2017 sprejela novo resolucijo, ki se nanaša na skrb za sluh. Prvotna deklaracija je bila namreč sprejeta pred 23 leti, v letu 2018 pa je posodobila podatke o številu ljudi z izgubo sluha, saj je to v zadnjih petih letih naraslo s 360 milijonov na 455 milijonov ljudi.

Posledice izgube sluha so izjemno velike in se kažejo tako na ekonomskem kot socialnem področju. Predvsem težke so težave pri neobravnavanih izgubah sluha, ki pomembno vplivajo na posameznike in tudi na njihove družine.

Pri odraslih z neustrezno obravnavo in oskrbo je poleg zaposlenosti na nižjih delovnih mestih znana tudi večja stopnja nezaposlenosti.

Razlogi izgube sluha so različni; pri otrocih so kar v 60 % posledica različnih vnetij, vendar se to lahko z ustreznimi ukrepi pogosto prepreči. Pri najstnikih in mladih odraslih osebah največ okvar na področju sluha povzroča hrup, ki so mu izpostavljeni mladi – tako hrupu na zabavah kot tudi preglasnemu poslušanju po slušalkah. Zato se poudarja predvsem ustrezna preventiva.

Svetovna zdravstvena organizacija vse države članice zato poziva k naslednjim ukrepom:

- večje ozaveščanje in spodbujanje političnih usmeritev v akcije za preprečevanje izgube sluha ter posledično tudi njegovega družbenega in ekonomskega vpliva;
- vključitev programov, ki se nanašajo na skrb za sluh, v sisteme primarnega zdravstvenega varstva;
- skrb za sluh kot del splošnega zdravstvenega varstva populacije;
- posodobitev podatke o ušesnih obolenjih in posledicah izgube sluha zaradi njih ter tudi tako vplivati na sprejemanje ustreznih političnih odločitev v povezavi s skrbjo za sluh;
- ozaveščati javnost o pomenu preprečevanja izgube sluha;
- implementacija presejalnih programov;
- omogočanje dostopnosti do slušnih pripomočkov;
- zasnova, sprejem in implementacija predpisov za nadzor ototoksičnih zdravil;
- ozaveščanje o izgubi sluha zaradi hrupa ter zasnova, sprejem in implementacija zakonodaje za preprečevanje slednjega;
- izboljšanje dostopa do različnih oblik komunikacij; in
- obravnava izgube sluha v povezavi s cilji ZN 2030 glede trajnostnega razvoja o zdravju in izobraževanju (3. in 4. cilj).

Poročilo o napredku na podlagi ukrepov bo podano pred prihodnjo skupščino Svetovne zdravstvene organizacije. IFHOH in njegove članice v celoti podpirajo resolucijo Svetovne zdravstvene organizacije in vse države pozivajo k sprejemanju in implementaciji ukrepov, opredeljenih v resoluciji. IFHOH in njegove članice prav tako opozarjajo, da so vlade držav odgovorne za izboljšanje stanja na področju skrbi za sluh tako v smislu zdravljenja in ustrezne oskrbe kot v smislu preprečevanja in s tem zmanjševanja izgube sluha.

Članice IFHOH so predlog enotno podprle na skupščini IFHOH, ki je potekala maja 2018 v Ljubljani.

Ruth Warick,
Predsednica IFHOH

Marcel Bobeldijk,
Predsednik EFHOH

Boris Horvat,
Podpredsednik ZDGNS

Končno brezžično polnjenje!

RONDO[®] 2

Še nikoli ni bilo enostavneje

RONDO 2 je revolucioniral svet polževih vsadkov. Kako? RONDO 2 je prvi govorni procesor z integrirano litij-jonsko baterijo in brezžičnim polnjenjem. Samo položite ga na polnilno postajo in se zbudite v celodnevni sluh.

RONDO 2 omogoča zanesljiv, brezkompromisen sluh brez baterij za enkratno uporabo, povezovalnih vrvic ali odpiranja procesorja. S funkcijo brezžičnega polnjenja in prostoročnega nastavljanja je RONDO 2 najbolj uporabnikom prijazen govorni pprocesor, kar jih je bilo kdajkoli proizvedenih.

hearLIFE

Charging pad not manufactured by MED-EL.

medel.com

Oglejte si delovanje procesorja RONDO 2 na rondo2.medel.com

LPP – Popust pri tehničnih pregledih vozil za člane društev

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je s podjetjem Ljubljanski potniški promet sklenila dogovor o popustih za člane društev gluhih in naglušnih po vsej Sloveniji. Popust, ki znaša 20 odstotkov, se nanaša na tehnične preglede, homologacije vozil ter strokovna mnenja.

Popusti veljajo samo za člane društev, ki so povezana v Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije. Vsak, ki bo

želel uveljavljati popust, bo moral s člansko izkaznico dokazati, da je član društva.

Naslov:

LPP d.o.o.
Sektor tehnični pregledi in homologacija vozil,
Celovška cesta 160, 1000 Ljubljana

**ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE**

Privoščite si oddih!

V HRIBIH
Apartmaji Kranjska Gora

V TOPLICAH
Apartmaji Moravske toplice

NA MORJU
Apartmaji Piran
Avtokamp Fiesa
Hotel Fiesa

Več informacij dobite na www.zveza-gns.si pod zavihkom rezervacije in predstavitev počitniških kapacitet, kjer svoj oddih lahko tudi rezervirate ali v društvih.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je v sodelovanju z dr. Aksinjo Kermauner prejela nagrado za najboljše otroško delo Društva slovenskih pisateljev DESETNICA 2018 za slikanico Žiga špaget je za punce magnet

V okviru projekta Prilagajanje in izdajanje knjig v slovenskem znakovnem jeziku, ki ga s pomočjo Ministrstva za kulturo izvaja Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, smo v letu 2017 izdali knjigo Žiga špaget je za punce magnet, nadaljevanje knjige Žiga špaget gre v širni svet, izdane leta 2015.

V letu 2010 je bila knjiga Žiga špaget gre v širni svet izdana kot tipanka v brajici, namenjena slepim bralcem. Pet let pozneje smo omenjeno knjigo prevedli v slovenski znakovni jezik in jo s tem približali gluhih bralcem. Gluhota je tako kot slepota senzorna invalidnost, zato smo se odločili, da nadaljevanje knjige izdamo v slovenskem znakovnem jeziku in brajici ter jo tako prilagodimo tudi gluhoslepim osebam oz. bralcem. Izvirno besedilo in ilustracije dopolnjujejo risbe kretenj, besedilo v velikosti 18 pik, videoposnetek s pripovedovalcem vsebine v obliki QR-kode ter brajica. Gre za sedmo knjigo v slovenskem znakovnem jeziku, ki jo je s pomočjo Ministrstva za kulturo izdala Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Na predstavitvi nagrajene pravljice, z leve: Mladen Veršič, Aksinja Kermauner, Nikolaj Vogel, Tamara Vonta, Vlasta Nussdorfer in Valerija Škof.

Knjigo je napisala in priredila v lažje berljivo tehniko dr. Aksinja Kermauner, avtor ilustracij je Zvonko Čoh. Risbe kretenj v slovenskem znakovnem besedilu je ustvaril Nikolaj Vogel, gluh akademski slikar. Priredba besedila v slovenski znakovni jezik, nekatere ideje za risbe kretenj in lektura so delo Vero-

nike Ciglar. V zapisu pod sličicami smo upoštevali dobesedni prevod izvirnega besedila v kretnje. V takšnem zapisu seveda manjkata pomembna elementa znakovnega jezika – obrazna mimika in gibanje telesa. Ilustracije kretenj skupaj z videozapisom, ki ga je pripravila Valerija Škof, gluha moderatorka, predstavljajo popolno podobo znakovnega jezika. Oblikovanje in postavitve zahtevnih elementov knjige, kot so kretnje slovenskega znakovnega jezika in brajica, je prevzel Anže Miš iz založbe Miš.

Knjiga je namenjena vsem, ki so tako ali drugače povezani z gluhoto, slovenskim znakovnim jezikom, gluhoslepoto in slepoto, ter tistim, ki se šele želijo seznaniti s slovenskim znakovnim jezikom in brajico. Zgodba osebam z okvaro sluha in vida ponuja razumevanje vsebine, bogatenje besednega zaklada v slovenskem znakovnem in tudi v slovenskem knjižnem jeziku ter zблиžanje s knjigo. Polnočutnim ljudem pa ponuja možnost, da odkrivajo čudovito drugačnost in kompleksnost sveta in kulture gluhih, gluhoslepih in slepih, ko se vživijo v kretnje slovenskega znakovnega jezika in brajico.

V lažje berljivi tehniki, ki je v knjigi označena z modrim zapisom, lahko zgodbo spremljajo tudi osebe z motnjo v duševnem razvoju, oklevajoči bralci in tudi tisti, ki še ne znajo dobro slovensko.

V letu 2018 se je slikanica predstavila na največjem svetovnem sejmu otroške literatura Bologna 2018.

V letu 2018 je knjiga Žiga špaget je za punce magnet prejela nagrado desetnica 2018 za najboljše otroško delo. Nagrado podeljuje Društvo slovenskih pisateljev.

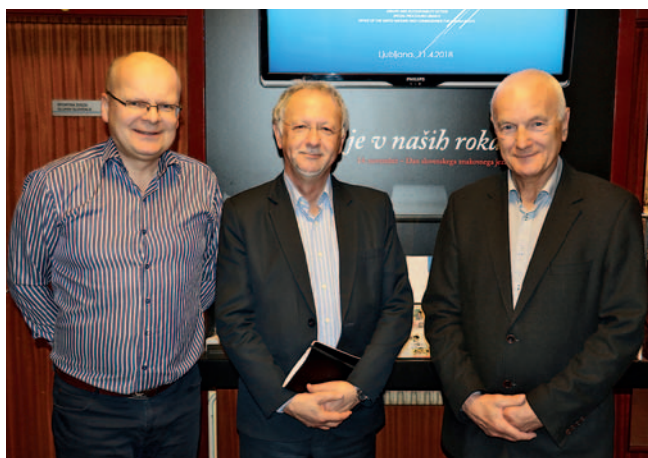
Prejeta nagrada je plod sodelovanja med avtorico Aksinjo Kermauner, založbo Miš in Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Aleksandra Rijavec Škerl

Izjava posebnega poročevalca Združenih narodov za manjšinska vprašanja, Fernanda de Varennesa, ob koncu uradnega obiska v Sloveniji, ki je potekal od 5. do 13. aprila 2018

Kot posebni poročevalec Združenih narodov za manjšinska vprašanja sem bil od 5. do 13. aprila 2018 na uradnem obisku v Republiki Sloveniji na povabilo njene vlade. V skladu z mojimi nalogami je bil cilj obiska opraviti posvetovanja o stanju človekovih pravic pripadnikov narodnih, etničnih, verskih in jezikovnih manjšin v Sloveniji.

Najprej se iskreno zahvaljujem Vladi Republike Slovenije za povabilo in odlično sodelovanje, ki so ga za namene mojega obiska pripravili na Ministrstvu za zunanje zadeve. Zahvaljujem se jim za njihov čas in dragocene informacije, ki sem jih prejel od njih.

Posebni poročevalec OZN Fernand de Varennes (v sredini)

Splošni cilj obiska je bil podrobneje preučiti obstoječe politike za zaščito in spodbujanje pravic pripadnikov narodnih, etničnih, verskih in jezikovnih manjšin. Želel sem raziskati tudi druge vidike, povezane z različnimi manjšinami, kot so dostop do kakovostne izobrazbe, uporaba manjšinskih jezikov, vprašanja svobode veroizpovedi, vključevanja in soudeležbe v političnem procesu ter prizadevanja za boj proti sovražnemu govoru. Prav tako sem želel bolje spoznati normativni okvir, ki ureja status manjšin, vključno z zadnjimi spremembami zadevne zakonodaje, akti in drugimi mehanizmi, ki so bili sprejeti na tem področju.

Med svojim devetdnevnim obiskom sem se poskušal srečati z najširšim spektrom zainteresiranih strani v vladi, nevladnih organizacijah, ustanovah, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki, povezanimi z manjšinami in, kar je še posebej pomembno, v manjšinskih skupnostih samih ter z njihovimi predstavniki v glavnem mestu in zunaj njega. Sestal sem se z visokimi predstavniki več ministrstev in drugih vladnih subjektov, vključno z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvom za okolje in prostor, Ministrstvom za javno upravo, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Varuhinjo človekovih pravic Republike Slovenije, Uradom za narodnosti, Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za notranje zadeve, Vrhovnim sodiščem, Ustavnim sodiščem ter drugimi.

Od predstavnikov manjšinskih skupin sem se srečal z romsko skupnostjo, in sicer s predstavniki Zveze Romov Slovenije in Sveta romske skupnosti Republike Slovenije, obiskal pa sem tudi romski naselji Pušča pri Murski Soboti in Lokve pri Metliki. Prav tako sem se sestal s predstavniki madžarske manjšine v Lendavi in predstavniki italijanske manjšine v Kopru. Srečanja so vključevala tudi predstavnike drugih skupnosti, med drugim albansko, bošnjaško, hrvaško, kosovsko, črnogorsko in srbsko manjšino. Med pripadnike jezikovnih manjšin štejem tudi skupnost gluhih in naglušnih, ki uporablja znakovni jezik, zato sem se srečal tudi z njihovimi predstavniki.

POZITIVEN RAZVOJ IN DOBRE PRAKSE

/.../ Pozitivni novosti za člane gluhe jezikovne manjšine sta bili sprejetje *Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika* leta 2002 (med prvimi v Evropi) in uradna razglasitev Vlade Republike Slovenije leta 2014, da je 14. november dan slovenskega znakovnega jezika. Finančna in druga podpora dejavnostim, kot so 24-urni »klicni center s tolmačem znakovnega jezika«, ki deluje vse leto,

in druge, so močno povečale vključenost članov gluhe skupnosti v družbo ter kažejo na vse večjo naklonjenost in sprejemanje vloge, ki jo imajo lahko člani skupnosti gluhih v slovenski družbi. /.../

GLAVNA VPRAŠANJA V ZVEZI Z ZAŠČITO PRAVIC MANJŠIN

4. Učinkovito izvajanje in celovita zakonodaja za zaščito manjšin

Gluha manjšina in znakovni jezik v Sloveniji

V Ljubljani sem imel sestanek s predstavniki gluhe jezikovne manjšine, ki me je opomnila, da je znakovni jezik v Sloveniji dolgoletno zgodovinsko prisoten in priznan ter sega vse do leta 1840, ko je bila tu ena prvih šol za gluhe v Avstro-Ogrski. *Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika* iz leta 2002 je bil tudi eden zgodnjih splošnih okvirov v Evropi, ki so ga uporabljali javni organi. Od članov gluhe manjšine sem izvedel, da obstajata dve šoli, v Ljubljani in Mariboru, ter da zakonodaja in več programov zagotavljajo sodnega tolmača in druge pomembne storitve v znakovnem jeziku in Braillovi pisavi. Presenečen pa sem bil nad ugotovitvijo, da se na nobeni od obeh šol znakovni jezik pomembneje ne uporablja kot jezik pouka in da nekateri javni organi gledajo nanj kot na podporni sistem za ljudi s posebnimi potrebami, ne pa kot »dejanski, resnični« jeziki z lastno kulturo. Čeprav vlada na tem področju pomanjkanje razčlenjenih podatkov, je bila leta 2006 opravljena raziskava o izobrazbi. Ta je pokazala, da ima 11 % splošnega prebivalstva v Sloveniji univerzitetno izobrazbo – tudi 17,3 % ljudi, ki so slepi; takšno raven izobrazbe pa doseže le peščica članov skupnosti gluhih, in sicer 0,9 %. Ena od domnev je bila, da je to povezano z nezmožnostjo ali odklanjanjem poučevanja v jeziku gluhe skupnosti, znakovnem jeziku, ter z očitno dlje časa trajajočo težnjo, da se v Sloveniji poučevanje izvaja pretežno oralno z vokalizacijo.

Tako torej obstaja odpor do priznavanja znakovnega jezika kot dejanskega jezika v državi, v kateri živijo člani, ki pripadajo določeni skupnosti. To pojasnjuje, zakaj se, čeprav vse več držav po svetu priznava znakovni jezik kot uradni jezik, in kljub zakonodaji, ki omogoča njegovo uporabo v različnih okvirih, v Sloveniji to ne zgodi. To je lahko tudi razlog, zakaj se zdi, da znakovni jezik ne spada povsem v štiriletni nacionalni program za jezikovno politiko kot polnopravni jezik.

UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

O gluhi manjšini in znakovnem jeziku v Sloveniji

(a) Znakovni jezik mora biti priznan kot jezik, ki ga uporabljajo člani gluhe skupnosti: treba bi bilo spremeniti ali sprejeti zakonodajo, da bi znakovni jezik postal uradni jezik, kot se v zadnjih letih dogaja v številnih državah.

(b) Znakovni jezik je živ in materni jezik članov gluhe skupnosti. V kar največji možni meri bi se moral uporabljati kot jezik poučevanja v šolah za gluhe, kar bi zagotovilo večjo dostopnost do kakovostnega, prilagojenega, ustreznega in učinkovitega izobraževanja.

Posebni poročevalec v pogovoru s predstavniki ZDGNS

Dr. Fernanda de Varennesa (Kanada) je Svet za človekove pravice junija 2017 imenoval za posebnega poročevalca Združenih narodov za manjšinska vprašanja. Pri Svetu je med drugim zadolžen za spodbujanje izvajanja Deklaracije o pravicah oseb, ki pripadajo nacionalnim, etničnim, verskim in jezikovnim manjšinam. Več informacij na: <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Minorities/SRMinorities/Pages/SRminorityissuesIndex.aspx>

Posebni poročevalci so del tako imenovanih posebnih postopkov Sveta za človekove pravice. Posebni postopki, ki so največji organ neodvisnih strokovnjakov v sistemu ZN za človekove pravice, so splošni naziv za neodvisne mehanizme za ugotavljanje dejstev in spremljanje pri Svetu, ki obravnavajo bodisi posebne razmere v državah bodisi tematska vprašanja v vseh delih sveta. Strokovnjaki posebnih postopkov delajo prostovoljno in niso del osebja ZN ter za svoje delo ne prejema plačila. Neodvisni so od katere koli vlade ali organizacije in delujejo v lastnem imenu.

Valentin Stanič povezuje obe zvezi – Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije in Planinsko zvezo Slovenije

Zveza gluhih in naglušnih nam je poslala povabilo na projekcijo filma o dobrotniku in humanistu Valentinu Staniču in z veseljem smo se je udeležili. 23. aprila 2018 je projekcijo filma o Valentinu Staniču gostil Kinodvor v Ljubljani. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je organizirala dogodek kot uvod v letne aktivnosti zveze in napovednik tedna naglušnih, ki je bil od 7. do 12. maja 2018. Navzoči so bili tudi predstavniki Planinske zveze Slovenije. Obe zvezi povezuje oseba, ki je razumela človeka in je znala pristopiti k ljudem in naravi, kar dokumentarni film, prvič predvajan leta 1999, doživeto prikaže. Na tem dogodku smo najavili akcijo Gluhi strežejo v planinskih kočah, ki jo pripravlja delovna skupina planinstvo za invalide/OPP v okviru PZS.

Po pozdravnem nagovoru predsednika in podpredsednika ZDGNS je o gluhonemnici, ki jo je vodil Valentin Stanič, in o tem, kako veliko območje je pokrivala – od Čedad in vse do Dubrovnika –, spregovoril domačin iz Gorice. Sledil je ogled dokumentarnega filma. Film je bil prvič predvajan leta 1999 v oddaji Gore in ljudje v režiji Marjete Keršič Svetel, za tokratno projekcijo pa je bil opremljen s tolmačem slovenskega znakovnega jezika.

V imenu delovne skupine Planinstvo za invalide/OPP – PZS je Jurček Nowakk pozdravil vse navzoče in povedal, da film predstavlja osebo, ki je spoštovana v obeh zvezah. Imamo lepe spomine nanj in je del zgodovine, ki se je radi spominjamo, saj je Slovence zapisal kot pionirje gorništva in prepoznavne v svetu.

Bogomil Jakopič je dolgoletni profesor slovenščine, ki je učil gluhe in naglušne. Poudaril je, da ni delo le enega učitelja, da se otroci naučijo govoriti. Za svoje delo pri urejanju gradiva zgodovine gluhih na področju gluhoti mu je predsednik ZDGNS izročil skulpturo, ki predstavlja znakovni jezik gluhih.

Maja Kuzma, vodja delovne skupine »Gluhi strežejo v planinskih kočah«, je z velikim zanosom in ponosom najavila akcijo, ki se že od konca septembra razvija na PZS (Planinstvo za invalide/OPP). 22. in 23. septembra bo akcija Gluhi strežejo v planinskih kočah potekala v 10 planinskih kočah po Sloveniji. Moto akcije je inkluzija med invalidi in neinvalidi.

Medijska skupina Gluhi strežejo v planinskih kočah je tudi pripravila reportažo o tem dogodku, ki jo lahko vidite na: <https://www.youtube.com/watch?v=aaWvKpmfrR8>.

O Valentinu Staniču in zgodovini

Valentin Stanič je bil raziskovalec novih poti, vrhov, duhovnik, pesnik, pisatelj, zdravnik, geolog, fizik, učitelj, planinec, gornik, alpinist, dobrotnik ... Prvi je izmeril gori Watzmann in Veliki Klek leta 1800, Triglav je pomeril septembra leta 1808 (letos bo 210 let). Vztrajnost in radovednost sta ga pripeljali na številne vrhove. Prvi je začel učiti gluhe otroke v Sloveniji, leta 1840 je ustanovil prvo gluhonemnico v Sloveniji (v Gorici), otroke je vodil po okoliških hribih in za tiste čase pionirsko uvedel tudi telesno dejavnost med poukom.

Prof. Bogo Jakopič prejema posebno priznanje ZDGNS

Na planinski koči Watzmannhaus v Bavarskih Alpah so pobudo za napis v nemškem pa tudi v slovenskem jeziku ob 200. obletnici prvega vzpona na Watzmann dali na nemški strani.

Zgodovina je tista, ki odseva v sedanosti in je pustila sledi tudi na vrhovih. Valentin Stanič nima groba, je pa pustil sledi, ki ohranjajo njegov spomin. V Kanalu so po njem poimenovali ulico. Ima vrh s svojim imenom in kočjo, ki dajeta razgled na tisto, kar je ljubil – gore, naravo, svet nad meglo.

Film nas je pustil nekaj časa v razmišljujoči tišini, pod vtisom velikih dosežkov in dejanj človeka, ki mu je bilo mar za ljudi okoli sebe ter s strastjo do narave in gora.

Vir: www.pzs.si

Gluhoslepota

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je v sodelovanju s Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani organiziral izredno odmeven dvodnevni seminar z naslovom Delo z osebami z gluhoslepoto in učenje komunikacijskih podpornih metod. Idejna vodja in glavna koordinatorka seminarja z mednarodno udeležbo je bila direktorica Zavoda združenja tolmačev Jasna Bauman, ki je kot uvodna govornica predstavila glavni predavateljici, Saano Paasonen iz Finske in Metko Knez, članico Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj. Zavod združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik problematiki tolmačenja gluhoslepim osebam posveča posebno pozornost že od leta 2011 z organizacijo posveta na temo Tolmačenje gluhoslepim osebam – dileme in ovire. Rezultat tokratnega posveta je posodobljen program usposabljanja tolmačev slovenskega znakovnega jezika, ki traja dve leti in v okviru katerega se izvaja poseben modul, namenjen tolmačenju gluhoslepim osebam.

Metka Knez in Saana Paasonen iz Finske

Med številnimi gosti, med katerimi velja omeniti prodekana Pedagoške fakultete v Ljubljani,izr. prof. dr. Janeza Jermana, in predsednico EFSLI

(Evropskega foruma tolmačev znakovnega jezika) Ivano Bučko, sta bili tudi predstavnici Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS Slovenije Dragica Bac in Tanja Dular, ki zelo pozorno spremljata dogajanje na področju gluhoslepote, saj sta bili dan prej navzoči tudi na seji v državnem zboru, v katerem so obravnavali zakon o socialnem vključevanju invalidov, v katerega je umeščena tudi gluhoslepota. Tudi Metka Knez je bila aktivna na tej seji Odbora za delo, družino in socialne zadeve in je s svojim strokovnim in argumentiranim nastopom prepričala večino navzočih odločevalcev.

Metka Knez (desno) med predavanjem

Gluhoslepi predavateljici sta v svojih uvodnih predstavah občinstvu predstavili svoji življenjski zgodbi. Saana se je že rodila kot gluha in je pozneje zaradi bolezni izgubila še večino vida, zato njena komunikacija temelji na znakovnem jeziku. V veliko pomoč pa so ji kar trije tolmači, in sicer dve tolmački znakovnega jezika in en gluhi tolmač, ki ji tudi v vlogi osebnega asistenta pomaga pri razlaganju situacije v okolju in prostoru. Sam sem z zanimanjem opazoval njihovo utečenost in profesionalnost, predvsem pa stalno pozornost do Saa-

ne, niti za trenutek ni bila prepuščena sama sebi, ampak je bila vseskozi deležna vse pozornosti.

Življenjska zgodba Metke Knez je vidno ganila avditorij v predavalnici pedagoške fakultete. Njena pripoved o življenju gluhoslepe osebe je marsikomu orosila oko, še posebej ob vseh osebnih občutkih in razmišljanjih, s katerimi se vsakodnevno spoprijema. Ker so bili med pozornimi poslušalci tudi številni trenutni in bodoči pedagoški delavci, je posebno pozornost vzbudila njena pripoved o izobraževanju tako v splošnih kot tudi v specializiranih ustanovah. Ob tem je resnično treba poudariti, da sta tako Saana kot Metka kljub gluhoslepoti dosegli visoko stopnjo izobrazbe, saj je Saana magistrica pedagoških znanosti, Metka pa univerzitetna diplomirana socialna delavka, kar je za marsikoga lahko vzor, da se da, če se hoče. Tudi Metkina pripoved o iskanju razumevajočega okolja je bila trnova in dolgotrajna, pa vendarle je v svojem matičnem društvu končno le našla prijateljsko okolje. V njem lahko tudi njena strokovnost pride do pravega izraza, o tem, kako se počuti vedno dobrodošlo in sprejeto, pa vse povedo njene besede, da je društvo AURIS njena družina. Vsekakor pa je za njeno polno vključenost nujno potrebna tudi pomoč osebnih asistentov in stalna pozornost strokovne službe društva pod vodstvom dolgoletne sekretarke društva Zlate Crljenko, kar se je tudi nazorno pokazalo na tem dvodnevem seminarju.

Zelo pomemben člen v Metkinem življenju pa je tudi njen pes vodnik Pino, ki ji zvesto pomaga pri premagovanju vsakodnevnih ovir.

Seminar Delo z osebami z gluhoslepoto in učenje komunikacijskih podpornih metod je bil nedvomno najodmevnejši dogodek v zadnjem obdobju za vse gluhoslepe osebe v Sloveniji, še posebej pa za vse strokovne delavce in odločevalce, ki so pomemben del te specifične invalidnosti in ki lahko pomembno pripomorejo k lepšemu in seveda enakopravnejšemu življenju gluhoslepih oseb.

Skupno misel in željo vseh udeležencev ob koncu pa lahko strnemo v enotno upanje, da se s pomočjo države tudi v Sloveniji gluhoslepota dvigne na raven, ki ga je dosegla Finska in nekatere druge države v Evropi in po svetu. Tokratni seminar je bil zagotovo velik in neprecenljiv korak na poti k temu plemenitemu cilju.

Velik HVALA vsem organizatorjem, sodelujočim asistentom, tolmačem, prostovoljcem in pozornim poslušalcem za dva produktivna in poučna dneva, še posebej pa hvala docentki dr. Damjani Kogovšek in vodstvu Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani za izkazano prijaznost in gostoljubnost.

Boris Horvat - Tihi

Udeleženci posveta o gluhoslepoti

Predavanje o pravicah in možnostih oseb z izgubo sluha ter predstavitev evropske invalidske kartice v Vili Bianca 9. 5. 2018

V sodelovanju z Mestno občino Velenje smo v Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje v tednu naglušnih organizirali predavanje, ki je bilo izvedeno v okviru projekta Občina po meri invalidov. Glavni namen je bil seznanitev širše javnosti z nastankom naglušnosti, vrstami tehničnih pripomočkov in evropsko invalidsko kartico. Poveljen je bil tudi Bojan Kontič, župan Mestne občine Velenje, a se je opravičil, ker je imel druge obveznosti.

Milan Zupanc predstavi tehnične pripomočke

Predavateljica so bili klinična logopedinja Anita Kastelic, zaposlena v avdiovestibuloškem centru UKC Ljubljana, tehnične pripomočke za gluhe in naglušne je predstavil Milan Zupanc, evropsko invalidsko kartico pa predstavnici upravne enote Velenje Tanja Kos in Sandra Fürst.

Predsednik Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje Franc Forštner je v pozdravnem govoru najprej pozdravil vse navzoče. S ponosom je povedal, da člani in članice Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje letos proslavljamo častitljivi jubilej, 55-letnico organiziranega delovanja. Poudaril je, da naše društvo deluje v desetih občinah Šaleške in Zgornje Savinjske doline in šteje več kot 400 članov. Združuje tako gluhe in naglušne kot gluhoslepe in osebe s polževim vsadkom.

Anita Kastelic je najprej opisala, kako deluje sluh pri ljudeh. Človeško uho je razdeljeno na tri funkcionalne dele: zunanje, srednje in notranje uho. Začne se tako, da nihaji zraka trčijo ob uhelj. Po-

tem valovanje potuje po sluhovodu do bobniča. Zvok kot valovanje zraka zaniha bobnič in vibracije se prenesejo na sistem treh majhnih koščic. Naloga koščic je prenesti čim več energije zračnega valovanja v energijo valovanja tekočine notranjega ušesa. Stremence prenese vibracije na ovalno okence – membrano, ki zapira odprtino v koščeni kletki polža. V polžu so **čutne celice, ki so povezane s slušnim živcem in pošiljajo signale v možgane. Tako slišimo.**

Predstavitev evropske invalidske kartice ugodnosti

Predavateljica je povedala, da se naglušnost po večini razvija počasi – **včasih več let. Najpogostejša vzroka za nastanek naglušnosti sta hrup in staranje. Okvara sluha lahko nastane kjer koli na slušni poti**, od zunanjega ušesa do možganskih centrov, ki procesirajo zvočne dražljaje. Nekatere primere naglušnosti je mogoče odpraviti z zdravljenjem ali operativno. Največkrat, predvsem pri zaznavni naglušnosti, pa je edina pot slušni aparat. Naglušnost pogosto prej opazijo družinski člani in prijatelji kot sama naglušna oseba.

Anita Kastelic je razložila, da je avdiometrija najpogostejša subjektivna preiskovalna metoda za ugotavljanje stanja sluha. V kliničnem centru izvajajo tudi druge metode predvsem za majhne otroke. Iz prakse je povedala, da je smiselno začeti nositi slušni aparat čim prej ob ugotovljeni naglušnosti. Povedala je, da so slušni aparati, ki so na voljo na naročilnico brez doplačila, zelo kakovostni, ne glede na to, pri katerem ponudniku ga vzamemo. Poudarila je, da je slušnemu akustiku pomembno povedati, kaj oziroma kateri šumi nas motijo. Aku-

Specialistka ORL Ljubljana

stik potem nastavi slušni aparat glede na povedane informacije.

Tehnične pripomočke je predstavil Milan Zupanc. Najprej je kot zelo koristen pripomoček omenil slušno zanko, ki uporabnikom slušnih aparatov omogoča, da lahko poslušajo glasbo in druge zvočne vire prek indukcijske zanke brez motenj v ozadju. Prikazal je delovanje svetlobnega zvonca in posebne budilke, ki poleg svetlobnih znakov s posebno blazinico oddaja vibracije, ki uporabnike zbudijo. Razložil je, da ima oseba, ki ima izmerjeno izgubo sluha najmanj 80 % po Fowlerju ali več, pravico do državnega sofinanciranja pripomočka v višini 85 % cene pripomočka.

Predstavnica upravne enote Velenje je predstavila pogoje za pridobitev Evropske invalidske kartice. Poudarila je, da mora k vlogi predložiti odločbo o invalidnosti, ki jo je izdal SPIZ ali Republiški zavod za zaposlovanje. Ob prijavi je treba predložiti dve fotografiji za kartico in se identificirati z osebnim dokumentom. Evropska invalidska kartica velja deset let. Veljavna je v Sloveniji in več evropskih državah. Z njo lahko uveljavljamo različne popuste, ki jih ponujajo različni ponudniki. Sandra Fürst je podala nekaj praktičnih napotkov ob prijavi na upravni enoti; mladoletna oseba, denimo, mora imeti osebni dokument, s katerim se identificira, čeprav je v spremstvu odrasle osebe.

Vsi predavatelji so poudarili, da je socialna vključenost za gluhe, naglušne, gluhoslepe in osebe s polževim vsadkom zelo pomembna, ravno tako seznanjenje širše javnosti s problematiko invalidnih oseb. Sodobni slušni aparati in drugi tehnični pripomočki bistveno pripomorejo k boljši kakovosti življenja.

Na koncu se je predsednik zahvalil predavateljem in vsem navzočim za številno udeležbo.

Tatjana Pirečnik

David de Keyzer, predavanje o Festivalu Clin d'Oeil

Na povabilo programa Kultura gluhih Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je v Slovenijo pripotoval David de Keyzer, direktor največjega festivala kulture gluhih na svetu, ki pod imenom

David de Keyzer na obisku na ZDGNS

Festival Clin d'Oeil na dve leti poteka v Reimsu, središču francoske province Šampanje (Champagne). Obiskal je sedež Zveze in se seznanil z njenim delovanjem in aktivnostmi. Pozanimal se je o programu kulture gluhih in zgodovini delovanja gluhih na Slovenskem. Razveselilo ga je dejstvo, da ima kultura gluhih v Sloveniji dolgo in bogato tradicijo.

V četrtek, 12. aprila, je David de Keyzer v dvorani DGN Ljubljana predaval o organizaciji festivala, ki ga pripravlja od leta 2003, da promovira in zagovarja »ustvarjanje in izražanje umetnosti z znakovnim jezikom«. Vsaki dve leti David de Keyzer s svojo organizacijo CinéSourds organizira Festival Clin d'Oeil, katerega poslanstvo je uvesti znakovni jezik v vsej njegovi raznovrstnosti umetniških oblik. Na voljo so različni programi: uprizoritvene umetnosti, ulične umetnosti, tekmovalni filmi,

koncerti itd., pa tudi razstave vizualne umetnosti (modna zasnova, nakit, fotografija, kiparstvo itd.) in poslovne predstavitve (telekomunikacije, storitve, založništvo itd.). Obenem festival ponuja tudi vzporedne programe, delavnice Mini Clin d'Oeil: izobraževalni in umetniški program za mlade od 6 do 17 let (vključno z izvedbami, prilagojenimi mladim občinstvom, in delavnicami s strokovnjaki) ter delavnice z razpravami med strokovnjaki na več tem (kino, gledališče itd.), ki so odprte za javnost.

Na zadnjem, lanskoletnem festivalu so dogodki trajali štiri dni in potekali na sedmih različnih krajih. Festival je na ogled ponudil 38 različnih umetniških zvrsti, 31 filmov ter 72 različnih ponudni-

kov umetniških in tržnih izdelkov, da ne omenjamo še nešteto posameznikov, ki so sami nastopali v uličnih gledališčih. Na festivalu je nastopilo 170 umetnikov iz 28 držav sveta. Organizatorjem je pomagalo pri izpeljavi festivala 180 prostovoljcev. V štirih dneh je festival obiskalo kar 14.000 ljudi.

David de Keyzer je bivanje v Sloveniji nadaljeval s strokovnim svetovanjem na gledališki delavnici gluhih, ki je potekala od 13. do 15. aprila 2018 v večnamenskem domu ZDGNS v Kranjski Gori, udeležili pa so se je ljubitelji kulturne umetnosti iz osmih društev gluhih in naglušnih Slovenije.

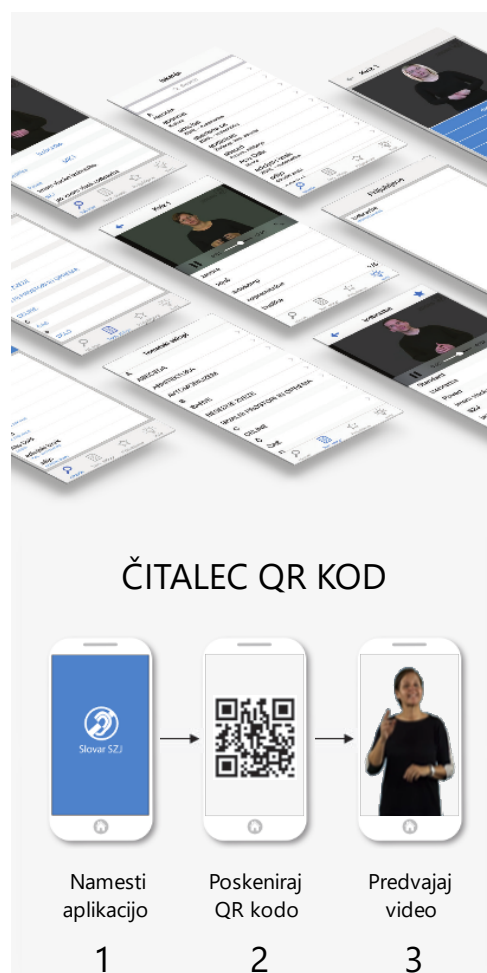
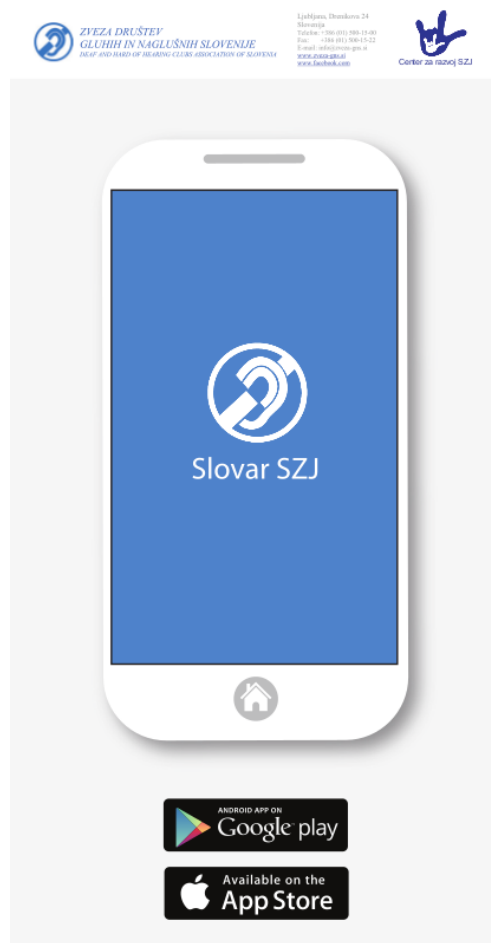
Anton Petrič

QR-koda

Z mobilno aplikacijo Slovar SZJ si lahko sedaj ogledate videoposnetke v SZJ s pomočjo optičnega čitalca QR-kod. Uporaba QR-čitalca je preprosta:

Korak 1 – Zaženite mobilno aplikacijo Slovar SZJ ter v meniju izberite QR (spodaj desno).

Korak 2 – Mobilni aparat usmerite na določeno QR-kodo na listu glasila IST.

Frankenstein, celovečerna igra skupine ZDGNS Tihe stopinje

Gledališka skupina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Tihe stopinje je pod taktirko režiserke Lade Lištvanove pripravila novo celovečerno predstavo s pomenljivim naslovom Frankenstein. Predstava je bila v četrtek, 19. aprila 2018, ob 18. uri v SiTi Teatru v BTC, Šmartinska cesta 152, Ljubljana.

Gledališka igra Frankenstein

Predstava je nastala kot priredba romana angleške pisateljice Mary Shelley, ki govori o mladem švicarskem znanstveniku Victorju Frankensteinu, ki na v tistih časih ugledni univerzi v Ingolstadt ustvari umetnega človeka. Victorju poskus uspe, vendar je umetni človek nasilna pošast, ki ubije Victorjevega brata Williama, bratovo ženo Elisabeth in pri-

jatelja Henrija. Pošast je kriva tudi za smrt Victorjevega očeta Alphonsa in njegove služkinje Justine. Zanimivo je, da začetnice imen vseh žrtev tvorijo besedo jahve (Jahve je judovsko ime za boga). Pošast je v romanu kljub svoji surovosti predstavljen kot čuteča in trpeča. Od svojega stvaritelja zama zahteva podporo in odgovornost, in to je vzrok za njeno nasilje. Svojega stvaritelja ne umori, temveč mu prizadene neznosne duševne bolečine. Victor je na koncu prav tako osamljen, kot je osamljena pošast.

Zgodba o Frankensteinu – občinstvo je bilo presenečeno nad njegovo pojavo, saj je bil v ženski podobi – se je dogajala z dialogi v slovenskem znakovnem jeziku, ki so bili s pomočjo tolmačev prevedeni v govorni jezik.

Igrali so:

- Nejc Drekonja, Boštjan Hren, Karin Brumen, Jelena Bolšedonova, Lucia Ramallo, Rok Juršič, Marta Vavpetič in Zlatka Petrač.

Igro so pripravili:

- tehnika, videomontaža: Gorazd Orešnik,
- koreografija: Jelena Bolšedonova,
- scenografija in režija: Lada Lištvanova.

Anton Petrič

Sodna poravnava

Tožeča stranka Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, za namen mirne in sporazumne rešitve medsebojnih pravnih razmerij s toženo stranko umika tožbo v pravdni zadevi pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani, opr. št. IV P 473/2015, pri čemer v zvezi s sklenjeno sodno poravnavo izjavlja, da je šlo v obravnavanem dopisu tožene stranke Diane Tomić z dne 26. 11. 2014 za dopustno kritiko tožeče stranke in da s tem ni bilo poseženo v njen ugled in dobro ime.

Pričevanja Aleksandra Aleka Prokofjeva, gluhega kiparja in slikarja

V Ustvarjalnem centru Švicarija je bil 17. maja v ciklu Pričevalci pogovor z gluhim kiparjem, slikarjem in grafikom Alekom Prokofjevom. Pogovor, ki ga je vodil kustos Miha Colner, v slovenski znakovni jezik pa tolmačila Tanja Giuliatti Davinič, je bil na predvečer mednarodnega dneva muzejev.

V pogovornem ciklu Pričevalci sodelujejo nekdanji prebivalci in uporabniki Švicarije, ki iz lastnih izkušenj in perspektiv pričarajo nekdanje vzdušje v tej legendarni stavbi v Tivoliju. Sogovorniki so vizualni ustvarjalci, ki so na različnih ravneh zaznamovali domače likovno prizorišče. Med njimi je tudi Alek Prokofjev, gluhi likovni samouk, ki se minulih petdeset let aktivno udeležuje na domači sceni. Leta 1968 je prvič samostojno razstavljal, v naslednjih desetletjih pa je prejel več priznanj in sodeloval na številnih likovnih kolonijah z mladimi. Redno sodeluje tudi z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Prokofjev se je rodil v devetčlanski družini v Švicariji in v njej živel in deloval vse do njene nedavne

Aleksander Prokofjev, gost umetniškega večera Pričevanja

preнове. Prav zato je Prokofjev eden najpristnejših kronistov in pričevalcev o zgodovini te legendarne stavbe na robu mesta, kjer so poleg njega delovali številni domači likovni umetniki. V javnem pogovoru je predstavil svojo vlogo v tej neformalni umetniški skupnosti.

Anton Petrič

Spletna TV po internetu neprekinjeno ponuja informacije z različnih področij, ki so plod avtorskega dela gluhih in slišočih novinarjev.

Na spletnem portalu www.gluhi.si so obiskovalcem na ogled različne kategorije vsebin: informativne, izobraževalne, kulturne, zabavne, športne. Izvajamo tudi produkcijo rubrik, kot so Športaj z mano, Kulinarični kotiček, Popolna preobrazba in druge.

Vabljeni k ogledu!

Novo vodstvo Športne zveze gluhih Slovenije 2018–2022

V torek, 5. junija 2018, je bila v sejni dvorani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije volilna seja predsedstva Športne zveze gluhih Slovenije (ŽZGS). Dosedanjemu vodstvu ŽZGS, ki so ga sestavljali Robert Žlajpah (predsednik), Sabina Hmelina (podpredsednica), Marta Vavpetič (članica Sekretariata ŽZGS), Anton Petrič (sekretar) in Matjaž Juhart (sekretar ZDGNS kot član sekretariata ŽZGS po službeni dolžnosti) je potekel mandat.

Volilna komisija ŽZGS, imenovana na seji predsedstva ŽZGS 25. novembra 2017 in v sestavi predsednik Janez Slatinšek, Sonja Trampuž in Bogdan Kuhar, je razpisala kandidature za funkcije v organih ŽZGS. Do 4. maja 2018 so društva podala imenovanja svojih predstavnikov za predsedstvo ŽZGS ter kandidature svojih članov na funkcije organov ŽZGS. Za predsednika ŽZGS je bila le ena kandidatura, za podpredsednika pa nobene. Tudi za člana sekretariata ŽZGS je bila vložena le ena kandidatura. Sekretariat ŽZGS je na svoji zadnji redni seji skladno z 29. členom Pravilnika o delovanju ŽZGS predlagal dosedanjega sekretarja ŽZGS v ponovno imenovanje za novo mandatno obdobje. Volilna komisija ŽZGS je sestavila kandidatno listo za izvo-

litev predsednika ŽZGS in člana sekretariata ŽZGS ter pripravila predlog za imenovanje sekretarja ŽZGS. Za podpredsednika ŽZGS je predlagala, da se ponovno razpiše kandidatura za to funkcijo, ki se bo izvolila na naslednji redni seji predsedstva ŽZGS.

Na volilni seji predsedstva ŽZGS je Volilna komisija ŽZGS vodila postopek volitev, na kateri so Sabino Hmelina iz MDGN občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče, nekdanjo vrhunsko športnico v alpskem smučanju in dobitnico medalj z olimpijskih iger gluhih, izvolili za predsednico ŽZGS, Roberta Žlajpaha iz MDG Ljubljana pa za člana sekretariata ŽZGS. Dosedanji sekretar ŽZGS Anton Petrič je bil ponovno imenovan na to funkcijo. Predsedstvo ŽZGS je potrdilo tudi novo sestavo sekretariata ŽZGS.

Novo vodstvo ŽZGS s predsednico Sabino Hmelina na čelu se bo v novem mandatnem obdobju 2018–2022 spopadlo z izzivi, ki jih je predsednica predstavila v svoji viziji.

Anton Petrič

Člani predsedstva ŽZGS po izvolitvi nove predsednice

Četrty mednarodni teniški turnir gluhih Portorož 2018

V petek, 18., in soboto, 19. maja, je na peščenih igriščih teniškega centra ŠRC Marina Portorož potekal četrty mednarodni teniški turnir gluhih pod imenom Slovenia Deaf Tennis Open 2018. Turnir je bil tretjič zapored točkovan za ICSD-svetovno lestvico gluhih teniških igralcev. Tenisači so igrali v kategoriji posamično, igralke pa so tekmovala posamično in v dvojicah.

Pri moških so bili nosilci turnirja Andres Vazquez (Ekvador), Mickael Laurent (Francija), Marino Kegl (Slovenija) in Samuel Cazaux (Francija), pri ženskah pa Jana Janošikova (Slovaška), Aureile Coudon (Francija), Jafreen Shaik in Parul Gupta (obe Indija). Moški del turnirja je imel tri igralce, ki so med sedmimi najboljšimi na svetu. Med njimi je bil Ekvadorec Andres Vazquez, nosilec srebrne medalje z olimpijskih iger gluhih Deaflympics Samsun 2017, Mickael Laurent pa je bil nosilec bronaste medalje z iger Deaflympics Sofija 2013.

Najboljši tenisači ob zaključku turnirja

Prvi dan so potekali izločilni boji. Poglejmo nekatere: Francoz Cazaux je premagal Andrija Semenova iz Ukrajine s 6 : 3 in 6 : 4. Laurent je na hitro odpravil še enega Ukrajinca, Jaroslava Gorislavca, s 6 : 0

in 6 : 0, Kegl pa Slovaka Mareka Vaca z rezultatom 6 : 0 in 6 : 1. Cazaux je v polfinalu za nasprotnika dobil Vazqueza in proti njemu izgubil s 6 : 2 in 6 : 2. Pri ženskah je Staša Srbulović, 14-letna debitantka iz Srbije, ki se je v prvem nizu dobro držala, izgubila dvoboj proti Indijki Parul Gupta s 6 : 4 in 6 : 2. Britanka Phoebe Suthers je imela lažje delo in je odpravila Indijko Jafreen Shaik s 6 : 0 in 6 : 1.

Drugi dan se je Marino Kegl dobro pripravil na polfinale, v katerem se je srečal z izkušenim Laurentom, ki je na svetovni teniški sceni gluhih že od leta 1999. Po hudem boju je Marino napredoval v finale s 6 : 3, 5 : 7 in 6 : 1. Drugi finalist je bil Vazquez, ki je zmagal v polfinalnem dvoboju proti Cauzauzu s 6 : 2 in 6 : 2. Janošikova je napredovala v finale z zmago nad Parul Gupta s 6 : 0 in 6 : 1. V finalu jo je pričakala Suthersova, ki je premagala Francozinjo Coudonovo z rezultatom 6 : 0 in 6 : 2.

Marino je v finalu proti Vazquezu dobro izkoristil priložnost za revanšo za nesrečni polfinale na letnih olimpijskih igrah gluhih v Samsunu lani, kjer mu je Vazquez preprečil napredovanje v finale. Taktično je odigral dvoboj in na četrty udeležbi na tem turnirju končno zmagal s 7 : 6 in 6 : 4. Zmagovalka ženskega dela turnirja je bila Phoebe Suthers z zmago nad Slovakinjo Janošikovo s 6 : 2 in 6 : 1.

Ženske dvojice so odigrale dvojboje, vsaka z vsako v treh krogih. Francosko-britanski par Coudon-Suthers je postal najboljši po odigranih dvobojih ženskih dvojic. Teniški igralci na turnirju, ki ga je organizirala Športna zveza gluhih Slovenije, so svojo udeležbo izkoristili kot priprave na svetovno ekipno prvenstvo v tenisu, ki bo v turškem letovišču Antalya od 22. do 29. septembra letos.

Anton Petrič

PIŠITE V NAŠE GLASILO

urednistvo.ist@zveza-gns.si

Gluhi strežejo v planinskih kočah

Odpiramo novo poglavje v planinski zgodbi, kjer vsak doživi drugačnost in prejme priložnost. Skupaj ustvarjamo skupen jezik inkluzije, s katero presegamo stereotipe in predsodke o gluhih. Preko socialnih, kulturnih in pohodniških aktivnosti združujemo prostovoljce, oskrbnike in osebje planinskih koč ter obiskovalce v eno skupnost. Tako ustvarjamo in gradimo dobro prakso.

Ljubitelji planinstva, prostovoljstva in slovenskega znakovnega jezika,

22. in 23. september 2018 sta dneva, ki ju je vredno zabeležiti v svoj rokovnik za obisk ene ali več izmed 10 planinskih koč. Gluhi, naglušni in drugi prostovoljci vam bodo namreč stregli tako, kot strežejo osebja v kočah. Z dodano vrednostjo. V osrčju narave se bodo takrat planinci povezali z idejo inkluzije.

V tem tednu praznujemo mednarodni teden gluhih, 23. septembra pa mednarodni dan znakovnih jezikov.

Poleg strežbe v znakovnem jeziku bodo bili pripravljeni programi – kot so spoznavanje znakovnega jezika, izvedli bomo socialno-družabne igre, prisluhnili resničnim zgodbam ... Za to bodo poskrbeli animatorji.

Namen akcije je ...

... delovati družbeno odgovorno z roko v roki z inkluzijo, ko se učimo živeti drug z drugim. Med drugimi pa:

- inkluzija družbe, informirati in zmanjšati strah pred invalidi/OPP, pred gluhih;
- približati jezik gluhih, znakovni jezik – ki je nesnovna kulturna dediščina – vsem obiskovalcem planin;
- vključevati različne generacije gluhih v širšo družbo invalidov/OPP in neinvalidov, da se presežejo razlike in izpostavijo možnost ujemanja in sodelovanja;
- zmanjšati strah, stigmo, odpor, nepoznavanje, predsodke, zgražanje in stopiti korak k razumevanju in inkluziji;
- odpreti razumevanje – jim dovoliti, da so uspešni, da zmorejo na svoj način.

V Planinski zvezi Slovenije deluje odbor Planinstvo za invalide/OPP, kjer deluje aktivna delovna skupina te akcije. Sodelujemo tudi z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Sodelujoči v akciji

10 planinskih koč	Dostopnost
Planinski dom na Boču	peš, kolo, avto
Planinski dom na Čemšeniški planini	peš, kolo
Planinski dom pri Gospodični	peš, kolo, avto
Planinski dom na Kamniškem sedlu	peš
Planinski dom Planina nad Vrhniko	peš, kolo, avto
Ruška koča na Arehu	peš, kolo, avto
Tumova koča na Slavniku	peš, kolo, avto
Planinski dom v Tamarju	peš, kolo
Planinski dom na Uštah	peš, kolo, avto
Planinski dom na Zelenici	peš, kolo

Ideja ...

Je nastala v času pilotnega usposabljanja vodnikov PZS in mentorjev planinskih skupin na temo »Planinstvo za invalide« 29. septembra do 1. oktobra 2017 v Planinskem domu na Uštah. Med udeleženci so bili tudi trije gluhi ljubitelji planinstva: jaz, Miloš Ganić in Blaž Urh. Miloš je v času odmora izrazil željo, da bi gluhi tudi kdaj stregli v planinskih kočah. Takrat se je izoblikovala delovna skupina akcije.

Kjer je nastala ideja ...

Prostovoljstvo kot dodana vrednost

Vsi, ki sodelujejo v pripravah na akcijo, in vsi, ki se nam bodo pridružili, so prostovoljci. To je za akcijo dodana vrednost, saj se bodo delila znanja, izkušnje, predlogi kakor konstruktivne rešitve. Prostovoljci so pripravljene prispevati svoj čas. V hribih in gorah bodo stregli gluhi in naglušni prostovoljci, animatorji in tolmači slovenskega znakovnega jezika. Koče, v katerih bodo, jim bodo ponudile brezplačno prenočitev in prehrano v času akcije. Posebnost akcije je tudi, da tolmači potrebujejo samo svoje znanje znakovnega jezika, kar pomeni, da lahko sodelujejo tudi tisti, ki nimajo certifikata.

Prostovoljci in člani delovne skupine

Si želite sodelovati kot natak ali animator ali tolmač? Toplo vabljeni, da se nam pridružite. Pišite nam na gluhistrezejo@gmail.com.

Izziv

Glede na to, da kočice obiskujejo tudi tujci in uporabljajo različne sporazumevalne jezike (npr. angleščina, nemščina, italijanščina, hrvaščina, srbsščina, ...), je to izziv za vse nas – kako najti dober stik in način komunikacije.

Akcija je namenjena vsem invalidom/OPP in neinvalidom. Vabimo jih k aktivnosti, da gredo do planinskih koč. Inkluzija invalidov/OPP in neinvalidov. Za zdrav duh v zdravem telesu – gibanje in rekreacija. Če je dom ali kočica prijazna do osebja in prostovoljcev, je to tudi lahko motivacija.

Sledite nam na družbenih omrežjih:

Facebook: [gluhistrezejo](#)

Instagram: [gluhi_strezejo](#)

Twitter: [gluhistrezejo](#)

Spletna stran: www.pin-opp.pzs.si

Vabimo vas, da se udeležite akcije, ki je namenjena vsem nam. Veseli bomo vašega obiska, vaših domačih, prijateljev, sodelavcev itd., kjer bomo skupaj spoznavali vrednote akcije, kot so enakovrednost, sprejemanje, dostopnost, priložnost, povezovanje, sočutje, izziv, enakopravnost, podpora, solidarnost, sobivanje, gibanje, zdravje, prostovoljstvo, inkluzija in podpora.

Maja KUZMA
vodja delovne skupine GSPK
Slike: osebni arhiv Maje Kuzma

Državno prvenstvo gluhih v odbojki

V soboto, 24. marca 2018, je bila telovadnica Milojke Štrukelj v Novi Gorici polna gluhih in naglušnih oseb, saj je Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije organiziralo državno prvenstvo gluhih v odbojki.

Od 8. ure so se v mestu vrtnic začele zbirati ekipe iz vse Slovenije. Prijavljenih je bilo pet moških in tri ženske ekipe iz petih društev Slovenije. Po himni, ki sta jo odkretala Tomi in Tina Strel, sta nas pozdravila vodja športne sekcije Uroš Prinčič in Jožef Leban, mestni svetnik Mestne občine Nova Gorica. Tehnična delegatka je bila Sabina Hmelina. Da je tekmovanje nemoteno potekalo, so poskrbeli tudi sodniki iz Društva odbojgarskih sodnikov Posočja.

Tekmovanje je potekalo tako v moški kot v ženski konkurenci, po sistemu vsak z vsakim. Na voljo so bila tri odbojgarska igrišča. Po tekmovanju so

sledili slavnostna razglasitev rezultatov, podelitev medalj in kosilo.

Rezultati:

REZULTATI MOŠKI		točke
1. mesto:	DGN Podravja Maribor	8
2. mesto:	DGN Celje	7
3. mesto:	DGN Severne Primorske	4
4. mesto:	MDGN Velenje	2
5. mesto:	DGN Ljubljana	1

REZULTATI ŽENSKE		točke
1. mesto:	DGN Celje	4
2. mesto:	DGN Podravja Maribor	2
3. mesto:	DGN Severne Primorske	0

Mojca Komel
DGN Severne Primorske

Najboljše odbojgarske ekipe na DP v odbojki 2018

Državno prvenstvo gluhih v bowlingu v trojicah

V soboto, 7. aprila 2018, je v Magmi X v Novi Gorici potekalo državno prvenstvo gluhih v bowlingu v trojicah, ki ga je organiziralo Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije.

Na tekmovanje se je prijavilo 14 ekip, devet moških in pet ženskih. Državno prvenstvo smo začeli s himno, sledil je pozdrav Mateja Arčona, župana Mestne občine Nova Gorica, Antona Petriča, delegata Športne zveze gluhih Slovenije, ter Uroša Gregoriča, predstavnika centra Magma X, ki je poskrbel, da je tekmovanje potekalo brez večjih tehničnih napak.

Tekmovalci in tekmovalke so igrali na vseh razpoložljivih stezah, tako da je tekmovanje potekalo v enem krogu, brez tehničnih napak. Proti koncu tekmovanja se je kazala izenačenost najboljših ekip, ki je prišla še posebej do izraza v moški konkurenci, saj je o zmagovalcu odločal prav zadnji met. Zaradi ponesrečenega zadnjega meta DGN Podravja Maribor so prvič v zgodovini naslov državnega prvaka osvojili domačini iz DGN Severne

Primorske. Pri ženskah je naslov državnih prvakinj osvojila ekipa DGN Celja.

REZULTATI MOŠKI

1. mesto	DGN Severne Primorske	3174
2. mesto	DGN Podravja Maribor A	3170
3. mesto	DGN Celje	3017
4. mesto	MDG Ljubljana A	2812
5. mesto	DGN Ljubljana	2639
6. mesto	MDG Ljubljana B	2385
7. mesto	DGN Podravja Maribor B	2318
8. mesto	DOZIS Dolenjske in Bele krajine	2301
9. mesto	DGN Južne Primorske	2220

REZULTATI ŽENSKE

1. mesto	DGN Severne Primorske	3174
2. mesto	DGN Podravja Maribor A	3170
3. mesto	DGN Celje	3017
4. mesto	MDG Ljubljana A	2812
5. mesto	DGN Ljubljana	2639

Manca Peroci
DGN Severne Primorske

Najboljše gluhe igralke bowlinga

Državno prvenstvo gluhih v dvoranskem nogometu 2018

V soboto, 19. maja 2018, je Medobčinsko društvo gluhih Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje organiziralo državno prvenstvo gluhih v dvoranskem nogometu. Tekmovalci so se zbrali v Športni dvorani Slovenske Konjice, nato je bilo na vrsti odprtje prvenstva. Pri tem so z govori sodelovali vodja športne sekcije društva Branko Brumec, župan občine Slovenske Konjice Miran Gorinšek in tehnični delegat SZGS Robert Žlajpah. Tolmačila je tolmačka slovenskega znakovnega jezika Marija Koser. Pred začetkom tekmovanja je bila odigrana slovenska himna.

DGN Podravja Maribor, državni prvak v dvoranskem nogometu

Na državnem prvenstvu je sodelovalo pet ekip iz naslednjih društev:

- Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana,
- Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor,
- Društvo gluhih in naglušnih Celje,
- Društvo gluhih in naglušnih Velenje,
- Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče.

Ekipe so odigrale tekme po enokrožnem sistemu vsaka z vsako. Končno uvrstitev smo določili po številu točk, ekipa z največjim številom točk pa je postala državni prvak. Vse tekme so bile odigrane po pravilih dvoranskega nogometa Nogometne zveze Slovenije.

Vrstni red:

1. DGNP Maribor
2. DGN Ljubljana
3. MDGN Slovenske Konjice
4. DGN Celje
5. MDGN Velenje

Jaša Gačnikar

14. dravinjski turnir v ribolovu

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče smo v so-

Ribiči MDGN Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče

boto, 5. 5. 2018, na ribniku v Zrečah organizirali že 14. dravinjski turnir v ribolovu za gluhe in naglušne. Zbrane je pozdravil predsednik društva **Matevž Marinko** in vodja ribičev Konjiškega društva gluhih in naglušnih **Alojz Govedič**, ki je predstavil tudi pravila tekmovanja. Tekmovanje je potekalo od 8.30 do 13.30, in sicer tako ekipno kot posamezno. Ribolova se je udeležilo kar 24 ribičev, konjiško društvo pa sta zastopali dve ekipi. Ekipa A v sestavi Matevž Marinko, Alojz Govedič in Silvo Škerget je **ekipno** osvojila **1. mesto**, ekipa B v sestavi Dušan Simčič, Peter Kvas in Milan Guček pa **2. mesto**. Med posamezniki je **Silvo Škerget** osvojil medaljo za **1. mesto**, **Alojz Govedič** pa **2. mesto**. Turnir je bil uspešno izpeljan, ribiči pa so skupaj ulovili 176,62 kg rib.

Jaša Gačnikar

Slovenski gluhi kegljači – evropski prvaki

18. junija se je v avstrijskem mestu Ritzing ob avstrijsko-madžarski meji začelo drugo evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju. Tekmovanje, ki je trajalo do sobote, 23. 6., je organizirala Športna zveza gluhih Avstrije (ÖGSV) v sodelovanju z Evropsko športno organizacijo gluhih (EDSO). Za prizorišče tekmovanja so izbrali kegljišče športne dvorane v Ritzingu, ki je ustrezno kategorizirana za izvedbo mednarodnih tekmovanj. Tam so pred leti pripravili tudi svetovno kegljaško prvenstvo.

Drugega evropskega prvenstva gluhih se je udeležilo 20 kegljačic in 47 kegljačev iz šestih evropskih držav: Nemčije, Hrvaške, Slovaške, Češke republike, Slovenije in Avstrije kot gostiteljica.

Slovensko kegljaško reprezentanco gluhih so sestavljali Aleš Peperko, ki je vodja in kapetan ekipe, Tomaž Klemen, Esad Hadžiagić, Robert Marolt in Drago Draganjac ter Irena Turk in Daša Peperko kot ženski del reprezentance. Tekmovalci so se potegovali za medalje v štirih disciplinah: ekipno, sprint, posamezno in dvojice.

Odprtje in predtekmovanje

Potek tekmovanja je nadzoroval tehnični direktor EDSO za kegljanje Thomas Weisner iz Nemčije. Kot predstavnik EDSO je prvenstvo spremljal tudi podpredsednik EDSO Ota Pansky iz Češke republike. Za osvežitev spomina: pred štirimi leti je Športna zveza gluhih Slovenije v Celju organizirala prvo evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju, na katerem sta Aleš Peperko in Tomaž Klemen osvojila srebrno medaljo v dvojicah.

Tekma v dvojicah

Prvi tekmovalni dan

Eno uro po odprtju so že potekale kvalifikacijske tekme za sprint, ki je bil na sporedu v sredo, 20. junija. Za to kategorijo se je potegovalo 47 kegljačev in 20 kegljačic. V naslednji krog se je uvrstilo 32 kegljačev in 16 kegljačic.

Pri ženskah je bila v kvalifikacijah najuspešnejša Irena Turk, ki se je uvrstila na tekmovanje v sprintu. Daša Peperko pa na tej kvalifikacijski tekmi ni imela sreče.

Ženska dvojica: Daša Peperko in Irena Turk

Pri moških je izpadel Dragutin Draganjac, naši drugi štirje tekmovalci, Aleš Peperko, Tomaž Klemen, Robert Marolt in Esad Hadžiagić, pa so se uvrstili na sredino tekmovanje.

Drugi tekmovalni dan

V torek, 19. junija, sta bili na sporedu ekipni tekmi v moški in ženski konkurenci. V moški je med devetimi ekipami z 2139 podrtimi keglji slavila Slovenija. Tako so si Slovenci so si prvič v zgodovini priborili naziv evropskih ekipnih prvakov v kegljanju. Drugo mesto in tretje mesto sta zasedli nemški ekipi I in II.

Med ženskami so bile nepremagljive kegljačice iz Hrvaške, Slovenija pa je zasedla šesto mesto.

Tretji tekmovalni dan

Tekmovalke in tekmovalci so se pomerili v kegljanju na izpadanje – sprint. V moški konkurenci je

nastopilo 32 tekmovalcev, med njimi trije Slovenci: Robert Marolt, Tomaž Klemen in Aleš Peperko. Med 16 tekmovalkami pa je bila edina predstavnik Slovenije Irena Turk, ki je z izpadom v prvem krogu osvojila zadnje mesto.

Zlati fantje Aleš Peperko, Esad Hadžiagić, Dragutin Draganjac, Robert Marolt in Tomaž Klemen

V moški konkurenci je zmagal Tihomir Bratić iz Hrvaške, pri ženskah pa Sandra Keller iz Nemčije. Slovenski kegljači tokrat niso imeli sreče. Tomaž Klemen je v tretjem krogu izpadel v četrtfinalu in osvojil šesto mesto, Aleš Peperko pa izpadel v dru-

gem krogu in osvojil 12. mesto. Robert Marolt pa je v prvem krogu izpadel.

Četrti tekmovalni dan

V petek, 22. 6., sta predstavnika Športne zveze gluhih Slovenije Robert Žljajah in Sabina Hmelina obiskala slovensko kegljaško reprezentanco gluhih. Prvenstvo se je nadaljevalo s tekmovanjem posamično. Pri moških so se na prve tri stopničke povzpeli Hrvati. Zmagovalec je postal Tihomir Bratić, ki je presegel štiriletni rekord s 608 podrtimi keglji in si priboril tretjo zlato medaljo. Prvi dve zlata je dobil v sprintu in kombinaciji. Drugi je bil Željko Miličević, tretji pa Ljubo Pejasinović. Slovenski kegljači so se uvrstili precej dobro: Aleš Peperko je bil osmi, Tomaž Klemen deveti, Robert Marolt enajsti. Drago Draganjac se je uvrstil na predzadnje, 45. mesto.

Pri ženskah je bila v kategoriji posamezno in v kombinaciji na prvih treh stopničkih ista zasedba: zmagala je Hrvatica Natalija Sonički pred drugouvrščeno Marijo Radić. Tretja je bila Čehinja Katerina Janoscova. Slovenska predstavnik Irena Turk se je med posameznicami uvrstila na častno 18. mesto, v kombinaciji pa na 17. mesto. Daša Peperko je bila med posameznicami in v kombinaciji devetnajsta.

Vesetje ob koncu prvenstva

To tekmovanje je štelo za kombinacijo skupaj s sprintom, ki je bilo izvedeno v sredo, 20. junija. V kombinaciji je zmagal Tihomir Bratić pred drugouvrščenim Željkom Miličevićem, oba iz Hrvaške. Tretji je bil osemnajstletni kegljač iz Nemčije Aleksander Voran. Aleš Peperko je zasedel odlično peto mesto, Tomaž Klemen je bil sedmi, Robert Marolt pa štirinajsti.

Peti, zadnji tekmovalni dan

V soboto, 23. junija, je bilo na sporedu tekmovanje v disciplini dvojic kot zaključek tekmovalnega dela prvenstva. Aleš Peperko in Tomaž Klemen, ki sta si pred štirimi leti v Celju prikegljala srebrno medaljo, sta se v prvem krogu pomerila s Čehoma Milanom Findejsom in Karlom Svitakom. Slednja sta ju dvakrat premagala in se uvrstila v drugi krog. Naša tekmovalca sta tako žal izpadla, Čeha pa sta v finalu dvojic v boju za zlato medaljo morala prvo mesto prepustiti Nemcema Franku Schäferju in Ralphu Müllerju.

Nemki Sandra Keller in Silvia Weber sta bili najboljša zlata ženska dvojica prvenstva.

Slovenija bronasta v skupni razvrstitvi

Ob zaključku drugega evropskega prvenstva v kegljanju so podelili medalje tudi ekipam z najvišjim številom osvojenih medalj. Zmagovalka z največ medaljami je bila ekipa iz Hrvaške s petnajstimi medaljami, od teh šest zlatih. Na drugo mesto so se uvrstili Nemci z desetimi kolajnami. Slovenija se je z eno zlato uvrstila na tretje mesto.

Sabina Hmelina, ŠZGS

Najboljše kegljaške ekipe Evrope

Izlet v Hrastnik

17. 3. 2018 smo člani DGN Celje odšli na izlet v Hrastnik na ogled steklarne in muzeja.

Dan je bil deževen – z neba je dobesedno lilo, ko smo se odpravili na avtobus. Ob 8.05 smo startali pri Mercator Centru na Hudinji in spotoma na poti do Laškega pobrali še dodatne sopotnike, tako da se je avtobus hitro napolnil.

Vodeni ogled steklarne Hrastnik

Ob prijetnem klepetu in poslušanju o zanimivostih posameznih krajev, skozi katere smo se peljali, smo kmalu prispeli do steklarne Hrastnik. Sprejela nas je prijazna vodnica in nam najprej razdelila plašče za zaščito naših oblačil, potem pa se je začel pohod po steklarni.

Ogledali smo si izdelavo majhnih steklenic s kombinacijo kalupov in vpihovanja po tekočem traku. Ker je bila temperatura stekla nad 300 stopinj Celzija, se stekla ni smel nihče dotakniti. V sami steklarni ni bilo veliko ogrevanja, ker so že sami stroji proizvajali dovolj toplote, tako da to niti ni bilo potrebno. Ogledali smo si še klasičen, ročni način izdelave steklarskih izdelkov, kjer so steklopihači oblikovali steklo s pihanjem, železnimi pincetami in lesenimi kladami, s katerimi so poenotili obliko steklenic. S temi pripomočki smo lahko tudi sami poskusili oblikovati steklo, kar se je izkazalo za zabavno in zahtevno nalogo hkrati, to pa zato, ker je steklo, glede na to, kako smo ga oblikovali, zelo nepredvidljiv material: če je v kepi, je gostejši od plastelina, obenem pa je redkejši od medu, če ga pihamo, kar pomeni, da je treba hitrost izdelave detajlov nenehno prilagajati, ker se steklo tudi zelo hitro ohlaja.

Po ogledu steklarne smo se polni lepih vtisov odpravili še v bližnjo trgovinico Glashuto (Glashu-

ta – ali Glažuta – pomeni izdelovalnico stekla ali steklarno), v kateri smo lahko nakupili steklene izdelke. Po nakupu izdelkov smo se odpravili v bližnji muzej in tam poslušali o zgodovini Hrastnika kot rudarskega in splavarskega mesta ter o tem, kako je Hrastnik doživel in preživel drugo svetovno vojno, ogledali pa smo si tudi zbirko o starih obrteh in marionetah. Marionete so bile zanimive in bila sem presenečena, da marionetni krožek nepretrgano deluje že 70 let, sama pa sem obudila spomine gledanja lutk na televizijskem zaslonu. Bolj resno pa me je prevzela postavitev razstave o drugi svetovni vojni. V šoli so nam povedali samo dejstva in datuma, toda ko vidiš predmete v živo – mitraljeze, puške, zastave, taboriščne uniforma iz Dachaua –, se zaveš, da to ni samo še ena zgodba več, temveč da je del naše zgodovine, ki pa se vse bolj potaplja v pozabo med poplavo modernih računalnikov in pametnih telefonov. Ali bodo v naši generaciji in generaciji naših otrok sploh še ljudje, ki bodo, če in ko bo treba dati glas pravici, svobodi in resnici, še dovolj človeški in trdni, da bodo dali vse za svobodo?

Ogled muzeja Hrastnik

Po ogledu muzeja smo se odpravili na kosilo, kjer smo ob prijetnem klepetu, šalah in razpravah hitro prebili čas. Ob 15.00 pa smo se počasi spet zbrali na avtobusu in se vrnili v Celje.

Domov sem prišla utrujena, vendar s polno glavo novih vtisov in idej, pa tudi z željo, da bi bilo takšnih zabavnih in poučnih izletov še več.

Irena Blazinšek

Pohod: Strunjan–Portorož–Strunjan

Na čudovit in precej topel pomladni dan smo se pohodniki in osebe na invalidskih vozičkih okoli 9.30 zbrali v Strunjanu. Pohodnike sta sprejela simpatična Jurček in Marjeta, nam razložila potek dneva in podarila čisto pravi Planinski dnevnik in vodnik. Pohod je organizirala Planinska zveza Slovenije, planinstvo za invalide/OPP.

Polni energije smo se počasi odpravili po urejeni poti, stari železniški progi, ki se imenuje Parenzana, proti Portorožu. Pot je bila dolga približno tri kilometre v eno smer, kar pomeni približno uro počasne hoje. Sprehajali smo se med sveže ozelenelim bujnim rastlinjem, vse do predora Valeta, kjer je hlad, ki se zadržuje v njem, prav prijat. Nato smo se že spuščali mimo lepih ogromnih vil in Avditorija Portorož, v mesto rož. Šli smo vse do morskega obrežja, kjer smo se lahko malo osvežili v morju in nadihali prijetnega slanega zraka. Nato smo odšli v slaščičarno Mignon, se tam posladkali s sladoledom, kavo ali sokom. Ko smo se okrepčali, smo spet vzeli pot pod noge in s strumnim korakom odšli koncu naproti. Pot je bila zabavna: vseskozi smo se pogovarjali, se šalili, spoznavali, nasmejali, pomagali drug drugemu in se bodrili. »Jara kača« je na cilj prišla okoli 13h.

Nato smo se posedli v avtomobile in kombije ter se odpeljali v Elerje, kjer je Center Sonček. Tam smo se okrepčali s kosilom. Jedli smo okusno makaronovo meso in solato, posladkali smo se z odličnim domačim jabolčnim zavitkom in se odžejali z malinovcem, ki je bil pika na i.

Vztrajno in pogumno naprej

Pohod je bil čudovita izkušnja in naši člani so bili navdušeni. Hvala Planinski zvezi Slovenije – »planinstvo za invalide«, hvala Jurčku in Marjeti ter vsem, ki ste se udeležili pohoda na naši obali. Se vidimo kmalu!

Nika Korsič, DGN Južne Primorske

Zbrana ekipa

Vodena vaja či gonga

V sredo, 11. 4. 2018, smo se zbrali v dvorani mladinskega hotela, kjer nam je gospod Adil Huselja predstavil starodavno kitajsko zdravilno tehniko či gong.

Predsednik in Adil Huselja

Sedanji hiter življenjski tempo nas sili v nenehno hitenje, tako telesno kot umsko. Tako smo nenehno v pogonu in pozabljamo nase ter svoje dobro počutje. Človeška energija mora biti v ravnovesju.

Či gong pa je tehnika, ki krepi življenjsko energijo. Prav tako umirja naše begajoče misli, da smo v danem trenutku navzoči tukaj in zdaj.

Z zanimanjem smo poslušali teoretični uvod.

Tehnika je sestavljena iz preprostih in počasnih gibov, s katerimi spodbujamo kroženje življenjske energije či po telesu. Predavatelj je poudaril, da je vadba primerna za vse generacije, zanj pa ni potreben večji fizični napor. Blagodejno vpliva na splošno telesno počutje in psiho.

Po kratkem predavanju smo pod vodstvom predavatelja imeli sproščujočo vadbo či gonga. Vaje so bile preproste za izvajanje in učenje. Tako smo se sprostili in uravnotežili svojo življenjsko energijo. Če bo zanimanje, bomo za člane jeseni organizirali tovrstno vadbo.

Tatjana Pirečnik

Adil Huselja med predavanjem

Pridelava semen

V sredo, 4. 4. 2018, smo se v velikem številu zbrali na zanimivem in poučnem predavanju o pridelavi semen. Predavatelj Mazej nas je seznanil z žalostnim dejstvom, da v Sloveniji nimamo samooskrbe s semeni, ta pa je strateškega pomena za preživetje.

Predavatelj Jernej Mazej

Nato nam je podal koristne nasvete za pridobivanje semen na naših vrtovih. Poudaril je, da za seme izberemo najboljšo rastlino posamezne sorte. Samo tako bomo pridelali kakovostno seme.

Semena shranjujemo v papirnate vrečke, lahko tudi v plastične vrečke z zadrgo, steklene kozarce,

plastične kozarce, nekatere lahko zamrznemo. Zamrznemo lahko vse stročnice (fižol, bob, grah), ki jih vzamemo ven pred sajenjem.

Poznamo različne vrste vrtnin. Samoprašnice ne potrebujejo tujih opraševalcev, v to skupino pa spadajo motovilec, solata, paprika, paradižnik. Enoletne tujeprašnice – denimo redkvice, rukola, bučke, buče, kumare, lubenice – za oprašitev potrebujejo čebele, poznamo pa tudi dvoletne tujeprašnice, kamor spadajo zelje, korenje, zelena, blitva, ohrovt, radič, čebula, por, peteršilj, radič.

Predavatelj Mazej nam je posebej predstavil avtohtono slovensko sorto radiča, goriško rožo, z drugim imenom solkanski radič. Solkanski radič je najdražji radič na svetu in je edini sladki radič.

Dobili smo še veliko koristnih in uporabnih nasvetov o tem, kako pridobiti kakovostno domače seme, pa tudi odgovore na vprašanja o gojenju vrtnin in zatrevanju vrtnih škodljivcev. Tako smo bili seznanjeni z veliko koristnimi nasveti in napotki.

Tatjana Pirečnik

Člani v pričakovanju predavanja

V slovo Avguštinu Dobniku

Spoštovani sorodniki, znanci in prijatelji pokojnega Gustija,

tja v onostranstvo, kjer še tišina šepeta, polagamo danes k večnemu počitku pokojnega Gustija. O tem slovesu je Mila Kačičeva pomenljivo zapisala:

*»Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, ki družijo nas!
So vezi močnejše, zanje brez pomena
so razdalje, kraj in čas!«*

Avguštin Dobnik je bil rojen 7. julija leta 1936 v Gabrkah pri Šoštanju očetu Marku in mami Apoloniji. V družini je bilo več kot 10 otrok in Gusti je bil najmlajši med njimi. Žal se je že pri petem letu njegove starosti z njim poigrala kruta usoda, saj je za posledicami bolezni izgubil sluh. Posledično zaradi izgube sluha tudi ni mogel razvijati svojih govornih sposobnosti, kar ga je zaznamovalo za vse življenje. Po končani drugi svetovni vojni je kot takrat devetletni fantič odšel na šolanje v takratno tako imenovano Državno gluhonemnico v Ljubljani.

Leta 1952 se je njegova družina preselila iz Gabrk v Podgoro. Gusti je po končani osnovni šoli nadaljeval poklicno usposabljanje za soboslikarja in leta 1956 tudi opravil pomočniški izpit. Njegova prva zaposlitev je bila v polzelskem Garantu, kjer se je specializiral za ročno flodranje lesenih pohištvenih površin. Kmalu je iz Garanta odšel v Velenjski Vegrad in ostal tam zaposlen vse do leta 1971, ko se je osamosvojil in odprl svojo zasebno obrt na področju soboslikarstva. Leta 1981 se je invalidsko upokojil.

Ljudje, ki jih je narava žal prikrajšala za govorne in slušne sposobnosti, so pri nas organizirani v društvih, v katerih se družijo in skupaj med sebi enakimi dajejo drugemu spodbudo in si izmenjavajo izkušnje na področju, na katerem so hendikepirani. Na enem takih druženj je Gusti spoznal simpatično Martino Šopar iz Hrastnika in se z njo novembra 1962 tudi poročil. Mladoporočenca sta sprva živela v Hrastniku, kjer se jima je leta 1963 rodil prvorojenec Matej. Zatem je Gustijeva mlada družina nekaj časa prebivala v Starem Velenju in se leta 1965 vrnila na Gustijev dom v Podgori, tam pa se jima je leta 1973 rodila še hčerka Darja.

Pokojni Gusti je bil nežna in čuteča duša, in ker ga je narava prikrajšala za sposobnost govora in poslušanja nežnih zvokov narave, ki nas obdajajo, je pozorno spremljal vsa dogajanja. Svet okoli sebe je pozorno poslušal s svojimi očmi. Bil je veseljak in s svojo Martino sta rada zaplesala, in ne da bi slišala zvoke melodije, čudovito ujela ritem plesnega koraka.

Bil je vesten in vztrajen pri doseganju svojih ciljev. Uspešno je opravil tudi vozniški izpit, najprej za motor in kasneje še za avto, kar je bilo za opravljanje njegove zasebne dejavnosti nujno potrebno! Slikarsko nadarjenost je za svojo dušo rad sproščal tudi s slikanjem z oljem na platna.

Dragi Gusti, v bližini tvojih rojstnih Gabrk v Škalah pri Velenju je konec 19. stoletja kot kaplan služboval tudi pesnik Anton Aškerc. Ko je umrl njegov prijatelj, zdravnik in skladatelj Gustav Ipavec iz Šentjurja pri Celju, mu je v spomin zapisal naslednjo misel, ki jo danes poklanjamo tudi tebi, dragi Gusti:

*To nisi Ti, ki v temni tej gomili,
v domače zemlje našem tihem krili
ležiš molčeč!*

Smrt le telo je Tvoje strla ...

Hvaležnost in lep spomin pa nate, dragi Gusti,
v nas nikdar ne bosta umrla!

Dragi Gusti, naj v hvaležni spomin nate slišiš obmolknejo in nemi spregovorijo!

Jože Aristovnik

Spoštovani!

Zlato srce je nehalo biti, smejoče oči so se zaprle. Praznina ostala je, srce je polno gorja, a vsako življenje se enkrat konča. Zdaj tam si nekje in čakaš na nas, da se srečamo spet, ko pride naš čas.

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje nas je pretresla žalostna vest, da je umrl naš član Avguštin Dobnik. Avguštin je bil med ustanovitelji društva pred davnimi 55 leti. V društvu je bil vedno aktiven. Rad je igral šah in risal ter bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč. Velikokrat je poskrbel za dobro voljo med člani in izpeljal marsikatero dogodivščino. V njegovi družbi ni bilo nikoli dolgčas, vedno se je kaj dogajalo. Člani so ga spoštovali in bili radi v njegovi bližini, saj je vedno poskrbel za veselo vzdušje. Vseskozi je s ponosom govoril o društvu, saj mu je bil kot drugi dom. Zato je bil tudi edini častni član tega društva. Velikokrat

mi je razlagal, kako so se v davnih časih gluhi člani obiskovali med seboj, da so se lahko pogovarjali in družili peš, s kolesom ali pozneje z motorji. Nobe- na razdalja ni bila ovira. Z veseljem je pripovedoval o vsem, kar nas je zanimalo. Ponosen je bil na svojega sina in hčer, saj sta se lahko pogovarjala z njim v kretnji. Ponosen je bil tudi na svoje domovanje, z veseljem je pokazal domače živali ter prelepo Podgoro pod goro Oljko. Dragi Avguštin, počivaj v miru, vedno boš v naših srcih. Člani društva te ne bomo nikoli pozabili. Hvala za vse, kar si storil za vse nas, takšnih članov, kot si bil ti, si lahko samo želimo.

V imenu članic in članov MDGN Velenje in v svojem imenu izrekam ženi Martini, sinu Mateju, hčerki Darji, vnukom in vnukinjam ter vsem drugim sorodnikom, prijateljem in znancem iskreno sožalje.

Franc Forštner

V slovo Antonu Balažicu

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše,
brez pomena zanje so
razdalje, kraj in čas.*

(M. Kačič)

V 72. letu starosti je preminil naš dragi član Anton Balažic.

Bil je dolgoletni član Društva gluhih in naglušnih Pomurja, poverjenik Občine Črenšovci in član ribiške sekcije DGN Pomurja.

Dragi Anton, naj ti bo lahka prekmurska zemlja, vedno te bomo imeli v lepem spominu.

Svojcem in vsem njegovim najbližjim izrekamo iskreno sožalje!

Člani DGN Pomurja – Murska Sobota

22.–23. SEPTEMBER 2018

pin-opp@pzs.si

